The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, MAY 7, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

37. N-RS SESTDIENA, 1966. G. 7. MAIJS 16. GADS
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4. Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Māc. R. Ekšteins

GODĀ TĒVU UN MĀTI!

Vai tas ir ceturtais vai piektais bauslis? Latviešu bībelē — ne vecajā, ne jaunajā — baušļi nav numurēti (2. Mozus gr. 20:1—17 un 5. Mozus gr. 5:6—18). Un bībeles citās valodās arī nenumurē baušļus. Jēzus Kristus, kad kāds Viņam jautāja, ar kādiem darbiem viņš varētu iemantot mūžīgo dzīvību, ieteica turēt baušļus: „Tev nebūs nokaut, tev nebūs laulību pārkāpt, tev nebūs zagt, tev nebūs nepatiesu liecību dot, nelaupi (?), godā savu tēvu un māti" (Marka ev. 10:17—20). Izrādās, ka Jēzus ignorēja Vecās derības kārtību attieksmē uz baušļiem. Viņš neiesāka ar pirmo un sajauca kārtību pārējiem, un iesprauda vienu tādu (piem. „nelaupi"), kāda baušļu sarakstā nemaz nav. Ar to Jēzus ir pierādījis, ka numerācijai un kārtībai nav nozīmes, ja baušļi ir tikai burtu un vārdu savārstījums bez gara.

Baušļiem dažādās baznīcās ir dažāda numerācija. Piemēram, katoļiem, tāpat kā luterāņiem pirmais bauslis ir „Es esmu tas Kungs, tavs Dievs. Tev nebūs citus dievus turēt manā priekšā... Netaisi sev tēlus vai dievekļus... Nezemojies to priekšā..." (2. Moz. gr. 20:2—6). Turpretī anglikāņu baznīcā, arī pareizticīgo un reformātoru baznīcās, baptistus ieskaitot, šo bausli dala divos: (1) „Es esmu tas Kungs, tavs Dievs; tev nebūs citus dievus turēt manā priekšā" un (2) „Netaisi sev tēlus vai dievekļus un nezemojies to priekšā." Šis dalījums mūs aizved pie tā, ka bauslis par tēva un mātes godāšanu iznāk piektais. Bet lai galu galā paliktu 10 baušļi, tad katoļu un luterāņu baznīcas dala pēdējo jeb desmito bausli divās daļās.

Kāpēc es visu šo rakstu? Biju aicināts ievadīt ar svētbrīdi TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas svinības Toronto (1. maijā). Biju nodomājis teikt kādus vārdus par bausli „Godā savu tēvu un māti". Jautāju bērniem, kā skan piektais bauslis. Pacēlās vairākas rokas. Viens zēns noteica „Tev nebūs nokaut!" Biju aizmirsis, ka šis zēns un pārējie bērni mācījušies baušļus no Mārtiņa Lutera katechisma, pēc kura zēna atbilde bija pareiza, ko tai brīdī neatzinu. Tā bija mana lielā kļūda! Tādēļ — es tagad nocelju cepuri šī zēna priekšā (kura vārdu es, diemžēl, nezinu) un saku, ka viņa atbilde bija pareiza pēc M. Lutera katechisma. Un lūdzu skolotājus viņam par tik labām zināšanām ticības mācībā ielikt „piecnieku". Bet man — par nepadomāšanu, uz kādiem tautiešiem, maziem un lieliem, es runāju, ielikt teoloģijā „nulli"! Citreiz, ja vispār tāda reize vēl nāks, būšu uzmanīgāks.

MĀTES DIENĀ
Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojumā, kas notika jau 1. maijā, bērni sveica savus vecākus ar ziediem. Uzņēmumā Aida Putniņa sveic savu māmiņu un tēti.
Foto: J. Liģers

„Te jau ir tā starpiba!"

AUSTRĀLIJAS TRIMDINIEKI KAITINA PADOMJU ĶIPARU PAĻECKI

Kad pērnā gadā Otavā notika starptautiskā parlamentāriešu konference, Pad. savienības delegāciju vadīja sarkanais latvietis Jānis Peive. Šī gada parlamentāriešu konferencē Austrālijas galvaspilsētā Kanberā padomju delegācijas vadītājs bija lietuviešu ķipars Jo[illegible] Paļeckis, kas labi pazīstams arī latviešiem, jo Baltijas valstu neatkarības laikā bija Rīgas laikraksta „Jaunākās Ziņas" speciālkorespondents Lietuvā, kādēļ bieži uzturējās Rīgā un tekoši pārvaldīja latviešu valodu. Paļecka, tāpat kā Peives izraudzīšana par delegācijas vadītāju pērn liecina, ka Pad. savienība arvien vairāk cenšas starptautiskās politikas forumā izbīdīt baltiešu nodevējus, lai brīvajai pasaulei demonstrētu Baltijas valstu piederību pie Pad. savienības. Varam būt gandrīz droši, ka nākošā gada parlamentāriešu konferencē padomju delegāciju vadīs kāds sarkans igaunis...

Maskavas uzdevumā Paļeckim ar 8 savas delegācijas locekļiem vajadzēja iesniegt parlamentāriešu konferencei rezolūciju, kura nosoda ASV, Austrālijas un citu rietumvalstu „agresiju" Vietnamā. Galvenais runātājs izrādījās Paļecka vietnieks — PSRS augstākās padomes locekļis un biedrības sakaru uzturēšanai ar ārzemēm vadītājs Grigorijs Žukovs, kas bija arī galvenais „runasvīrs" preses konferencē un „agresijas rezolūcijas" priekšā cēlējs konferencē.

Ne mazāk skaļi par okupētās Lietuvas 1940. gada lelļu valdības galvas un pašreizējā PSRS augstākās padomes vicepriekšsēža J. Paļecka apvainojumiem Austrālijas presē tomēr atbalsojās arī Sidnejas lietuviešu studentu demonstrācija ar plakātiem pie federālā parlamenta Kanberā, kur kongress notika. Paļeckim iznākot no parlamenta kongresa pirmajā dienā, studenti viņam uzsauca: „Nodevējs!" Paļeckis pievīka un nikni lietuviešu valodā mēģina pretim: „Jūs pāši esat nodevēji!", tad ielēca automašīnā un aizbrauca. Austrāliešu laikraksti, aprakstot šo starpgadījumu, piemetināja, ka demonstranti bijuši 20—30 gadu veci, pieklājīgi ģērbušies un parlamenta priekšā, gaidot Paļecki, ar protesta plakātiem pavadījuši visu pēcpusdienu. Vispār, austrāliešu laikraksti, pēc „Austrālijas Latvieša" informācijas, stipri ironizējuši par padomju delegāciju un tās apgalvojumiem, neizvairoties arī norādīt uz patiesajiem apstākļiem Pad. savienībā, no kā tik ļoti baidās, piemēram, Kanadas prese. Tā E. Tipings „Melbourne Herald" slejās rakstīja: „Vai ievērojāt, ka konferencē piedalās arī zemes, kur parlaments nenozīmē valdības pašu spēcīgāko sastāvdaļu, piemēram, Krievija? Jā, Krievijai ir arī parlaments — gadījumā, ja jūs to nebūtu ievērojuši. Veselas divas kameras — augstākā padome ar 791 locekli un tautību padome ar 652 locekļiem. Par Mongoliju mēs neesam tik droši. Taču arī Mongolijai ir divi delegāti, kas dzīvo Kanberas Reksa viesnīcā... Lielajā un laimīgajā Mongolijā ir divreiz vairāk zirgu nekā cilvēku."

Apspiesto Eiropas nāciju Austrālijas delegācijas vadītājs A. Bērztiss 194 Austrālijas federālā parlamenta locekļiem pasniedza rakstu, kurā norādīja, ka Ungārijā, Polijā un citās komūnistu

(Nobeigums 5. lpp.)

PĒDĒJĀ GAITĀ

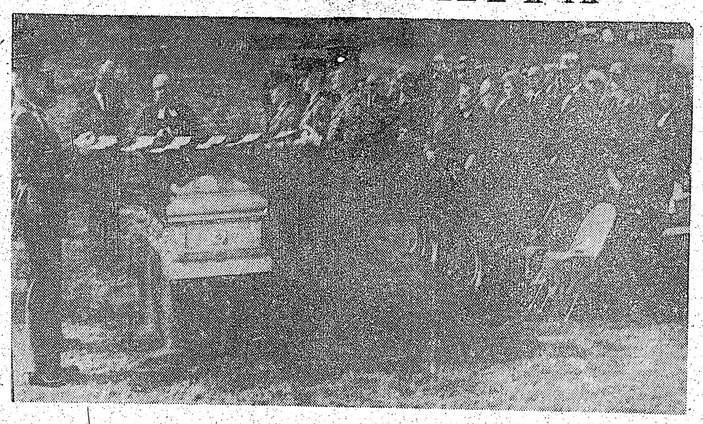

ASV varoņu kapsētā Arlingtonā, Vašingtonā, 26. aprīlī ar militāru godu apbedīja Vietnamā varoņnāvē kritušo kapteini Juri Steinbergu (skat. rakstus LA 32. un 35. numurā). Sēru brīdis bez kritušā piederīgiem no Milvokiem bija pulcinājis Vašingtonas un apkārtnes tautiešus, kā arī draugus un paziņas no citām vietām.

Augšējā uzņēmumā: Goda sardze nopem no šķirsta ASV karogu, lai to nodotu kritušā piederīgiem — pirmā rindā pa labi. Aiz šķirsta Milvoku ev.-lut. draudzes mācītājs Ed. Putniņš.

Apakšējā uzņēmumā pie šķirsta no kreisās — ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš, ALAs informācijas biroja direktors S. Rudzītis, DV pārstāvis J. Vītols, M. Freivalde, Vašingtonas latviešu biedrības priekšnieks Z. Levenšteins, ALAs ģenerālsekretārs B. Albats, Latvijas sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs, ALAs valdes locekļi A. Zāģeris, J. Ekšteins un T. Riņķis.

Aleksandrs Vilks

Despotu maiņa

KURZEMES KAPITULĀCIJAS DIENĀ

Ceļa malā dzīvojot, dažkārt jāuzmana garāmgājēji, kuru nolūkos nav tikai aizkart, bet arī varmācīgi paklaut savai varai un iznīcināt. Tas licis mūsu tautai būt sagatavotai — cirst ar zobenu uz visām debespusēm.

Kamēr vien mums sava vēsture, zemes ģeogrāfiskā situācija šādu rīcību katēgoriski prasījusi. Tādēļ bez rūdījuma dieniškā darbā bija nepieciešamība saprast un iesavināt kareiviskumu, savienotu ar dziļu tēvzemes mīlestību.

Mūsu tautas rakstura atspulgi dainas biezi min zobentiņa vicināsanu. Ne kā vienkāršu rotaļāšanos, bet draudīgu apņēmību ieņaidniekam. Vienalga, no kuras puses tas uzglūnētu.

Strēlnieku ciņu laikā rietumvalstīs apbrīnoja latviešu vīru varonību, kas izpaudās daudzajās kaujās pret vāciešiem. Tolaik preses izdevumos varēja lasīt cildinošus rakstus — apbrīnu latviešu karavīru spējām, tos tencinot un paceļot varoņu kārtā. Rietumu atzinumi un vērtējumi bija ļoti pozitīvi arī tādēļ, ka latviešu vīri tolaik cīnījās pret to pašu ienaidnieku, kas cirtās franču un beļģu zemē.

Tikai nedaudz vairāk par gadsimta ceturksni vēlāk, jau niknās ugunis plosoties otram pasaules karam, latviešu karavīra šķēps atkal uzmirdzēja kara laukos. Nevis lai aizsmētu mūsu tautas dzīvības interesēm prelīga režīma un ideoloģijas uzvaru, ar kuru bija apmāta nacionālsociālistiskā Vācija, bet gan apzinoties patriotisko pienākumu pret savu zemi un tautu, katrā upurī un cīņā paturot prātā vienīgi savas zemes brīvības aizsardzības ideju. Un atkal skanēja slavinājuma vārdi un tencinājums latviešu karavīru veikumiem.

Neviens no mūsu vēsturē zināmiem dzīves posmiem arī neatņēma bezgala daudz mūsu tautai, kā otrs pasaules karš. Latviešu leģionāru nesto upuru skaits un ciņu sīvums nav vēl pārspēts.

Tādēļ ir zemiski operēt ar tādu leģionāru jautājuma analizi, kādu dažkārt padzirdam Zviedrijas krastā no partijas ļaudīm, kas grupējas ap sociāldemokratu „Brīvību". Latviešu vīru iesaistīšanās vācu armijas sastāvā otrā pasaules kara laikā nekādi nav uzskatāma par nacionālsociālistiskās Vācijas uzvaras sekmētāju, bet gan par pastiprinātu aizsprostu Maskavas ordu iebrukumam mūsu zemē. Tikai neprasas spējīgi pieņemt vai ieņemātīes, ka arī bez latviešu leģionāru līdzdalības situācija būtu izkārtojusies tāda pati, kāda tā radās karā nobeigumā. Ja šo leģionāru vienību nebūtu, sabrukuma norises gaita uz Latvijas zemes būtu katastrofāli straujāka. Kur vien frontē radās nopietnāki pretinieka draudi, leģiona vienības pārvietoja uz šiem sektoriem, lai nosprostotu sarkanarmijas masu laušanos uz priekšu. Latviešu vīri kā sikstas salas vai saliņas lēninēja tuvojošās nāves gaitu, tā liekot mūsu tautai vēl iedegties cerības un ticībā vai būtēji labam iznākumam. Vēl līdz pēdējam brīdim dzīva ēlpoja ideja par Latvijas patstāvības restaurēšanu, pat tad vēl, kad leģiona cīnītāji jau bija iespiesti Kurzemes cietoksnī.

Ja komūnistu vara 1940. gadā bez šāviena iebruka Latvijas zemē, tad mūsu leģionāri pierādīja latviešu tautas pretestību pasaules brīvo tautu vēsturiski vienreizējam vardzinātājam un brīvības pirātam. Līdz pēdējai iespējai latviešu leģionāri pildīja savu pienākumu iepretim tautai un tēvzemei.

Šodien mēs, kas atrodamies Rietumu brīvībā, lai atkal slavā uzmirdzinam kaujas lauka darbu un upurus, jo savu stipro vīru aizsegā, kuru veidoja upurētās dzīvības un smagi cirstās kara brūces, mēs vēl skatām šīs pasaules gaismu. Tas būtu jāsaprot arī tiem, kas Zviedrijas krastā švīko lāstu pātagas pāri dzīvo un kritušo leģionāru galvām.

1945. gada 8. maijā, uzvaras fanfarām skanot, nenotika nekas cits, kā vienīgi despotu maiņa. Nacionālsociālistu partijas vadīto Vāciju sabiedrotie nospieda ceļos, nedz zinot, nedz apzinoties, ka aiz šī skaļā triumfa briest jauni draudi un briesmas brīvo tautu drošībai.

Nožēlojamību kāpina fakts, ka rietumvalstis ne tikai ieslēgušās draudzībā ar sarkano despotu, bet daudz ko tam piedod nodarījumos pret Eiropas brīvajām tautām, bīstas un negrib atgādināt Pad. savienībai tās noziedzības, kuras tā pastrādājusi pret cilvēcību. Labprāt tiek zelēts vienīgi tas, ko paveicis dzeltenais despots. Nav ne mazāko šaubu, ka abas šīs tiranniskās varas metamas pār vienu kārti, bet Rietumi vēl līdz šai dienai tur vienu aci piemiegtu.

Dziļu pazemojumu pieredzēja arī mūsu leģionāru tūkstoši, kas nokļuva aiz dzelzsstieplu žoga güstekņu nometnēs. Uzvarētāji rīkojās formāli, uzskatot mūsu virus par vācu armijas līdzcīnītājiem, ne pēc būtības vērtējot viņu ciņas un upurus, kuŗus viņi tik bezgala daudz deva Latvijas nosargāšanai pret iebrucēju.

Bet ar to vēl viss nebija galā. Vēl tad, kad daudzi jau bija izkļuvuši no šīm mjera laika cilvēku pazemošanas institūcijām, legionārus visādi vajāja, cenšoties viņus izolēt no latviešu bēgļu nometnēm. Pad. savienības garā noziedznieku roka tvarstīja mūsu bij. karavīrus, kā vien varēdama, lietojot denunciācijas un nomelnojumus, laižot darbā sarakanos pratinātājus, iegērbjot tos maskā (kā tas notika latviešu bēgļu nometnē Eslingenā, Vācijā, — A. V.), lai tikai notvertu kādu Kurzemes cinītāju, aizvilinātu to vai piespiestu doties atpakaļ uz okupēto dzimteni — moku un atriebības ceļā, no kuŗa atgriešanās vairs nav...

1945. gada 8. maijā nomainijās despoti, bet latviešu karavīrs nekapitulēja un nekad to arī nedaris savās domās un sirds apņēmībā.

Mūsu nākotnes iecerēs ir bazētas uz pamata, kuŗu ar ieročiem veidoja mūsu leģionāri, upuros un smagō ciņu norisē pāri Latvijas zemei, visam pēdīgi beidzoties Kurzemes cietoksnī.

Tādēļ mūsu ticība brīvās Latvijas atjaunošanai joprojām dzīva. Un tāda tā paliks, kamēr vien sirdis un pateicībā degs mūsu karavīru paveiktais kaujas lauka darbs, jo asinis un brūces ir augstākā maksa par brīvību un tiesībām, no kuŗām mēs nekad neatteiksimies!

BAZNĪCAS UN VALDĪBAS KONFLIKTS POLIJĀ PAASINĀS

Britu laikraksti un poļu emigranti Anglijā pašlaik atkal velti daudz uzmanības notikumiem Polijā. Jau agrāk rakstīju šai avīzē par katoļu baznīcas un Polijas komūnistiskās valdības neseno sadursmi. Konflikts tagad kļuvis vēl asāks. Katoliskā baznīca 3. maijā Čenstochovā atzīmēja kristīgās ticības 1000 gadu pastāvēšanu Polijā. Svinībās bija aicināts arī pāvests un 56 dažādu tautību katoļu bīskapi no citām zemēm, bet Gomulkas valdība liedzās izsniegt viņiem iebraukšanas vīzas. To noraidīšanai poļu valdība atrada dažādus iemeslus. Vispirms paskaidroja, ka baznīca esot iejaukusies politikā, izsūtot ielūgumus vācu bīskapiem un aicinot uz poļu un vācu saprašanos. Nedaudz vēlāk minēja citu iemeslu: Polijas katoļu baznīcas galva kardinālis Visinskis esot izsūtījis ielūgumus ārzemju bīskapiem bez iepriekšējas sazināšanās ar valdības iestādēm. Pēdīgi Gomulka deklarēja šādu iemeslu: baznīca esot organizējusi 3. maija svinības kā pretstatu un izaicinājumu valdības rīkotajiem svētkiem ap to pašu laiku.

Aiz šiem paskaidrojumiem tomēr slēpjas pavisam cits iemesls: Polijas komūnistiskā valdība jau sen baidījās no baznīcas rīkoto svinību reliģiskā rakstura, jo ar to būtu pasvītroti poļu tautas senie un ciešie sakari ar kristīgo rietumu pasauli, jo Polija kādreiz bija kristiānisma aizsargvalnis pret austrumiem. Tā svinības būtu varējušas izvērsties par varenu poļu nacionālās un reliģiskās vienības, pat par visas kristīgās pasaules vienības demonstrāciju. Pāvesta un neskaitāmu Rietumu kardināļu un bīskapu ierašanās pasvītrotu kristīgās Polijas saites ar Rietumiem, ur. demonstrācijā piedalītos plašas poļu tautas masas, kuŗas vēl arvien ir dziļi reliģiozas. Tas būtu parādījis, cik maz komūnisms spējis pārveidot poļu tautas dvēseli.

(Nobeigums 8. lpp.)

Jānis Rudzītis

MUĻĶIBAS BALSS

Ārdeklīgās propagandas izdevumos, kuŗus Latvijas okupācijas varas iestādes sagatavo Rīgā, lai tos izsūtītu uz brīvo pasauli ar nolūku iestāstīt, ka visi trimdinieku „vadoņi" ir „fašistu „asinssuņi", zagļi un amorāli uzdzīvotāji, gadās daudz joku, par ko sirsnīgi jāpasmejas. Piemēram, brošūrā „Kāpēc viņi bēga?", ko šī gada sākumā piesūtīja gan Zviedrijas, gan citu zemju latviešiem, lasāms, ka „fašistu laikrakstu" korespondents Jānis Rudzītis esot Upsalas universitātes mācībspēks. Kamēr šis „pasaugstinājums" tiek sludināts tikai latviešu mēlē, joks palīek vienīgi mūsu pašu vidū. Bet tas pats tika apgalvots arī kādā Rīgas radiofona raidījumā zviedru valodā,— sak, lai arī zviedri zina, ka Upsalas universitātes mācībspēku saimē iekļuvis latviešu fašists! Tīri makabra piekrāsa ir otram jokam, kas lasāms tai pašā brošūrā: pēc A. Šildes iniciatīvas Rīgā 1941. gada vasarā esot noslepkavots diriģents Leo Blechs.

Nezinu, bet varbūt šis apgalvojums tāpat atkārtots arī zviedriski. Tik vāja atmiņa taču zviedriem nevar būt, ka viņi neatcerētos, kā bija ar Blechu: pēc vācu ienākšanas Rīgā viņu ar paša Gēringa atļauju izlaida uz Stokholmu, kur tas diriģēja karaliskajā operā. Tātad, vissaltākie meli. Bet ja tie pielaisti tik viegli kontrolējamās lietās, kā tad var ticēt visam citam, ko pauž Rīgas brošūras un „Dzimtenes Balss"? Vai nu šo brošūru un „Dzimtenes Balss" skribenti ir galīgi aušas, vai arī apzinīgi pielaiž kādu sabotāžu, kas tad atkožas ārdeklīgās propagandas dirigentiem.

Visdīvainākā starp Rīgas propagandas izdevumiem tomēr ir lapele „Svešuma Balss", kas it kā domāta „svešatnes latviešu literātūrai, mākslai un kultūras dzīvei". Tā sāka iznākt kaut kad priekš gada, un nule latviešus brīvajā pasaulē sasniedzis 3. numurs. Iejūtoties Rīgas nodomos, jāteic, ka sākumā tie būs bijuši diezgan ražīnēti. Par „Svešuma Balss" redaktoru" tika pasludināts Ojārs Vācietis. Tā bija gudri iecerēta izkārtne: kaut no politiskā viedokļa par pašlaik 33 gadus veco komjaunieti mums nekādu ilūziju nav, taču mēs vienprātīgi atzīstam, ka Ojārs Vācietis patiesi ir talantīgs dzejnieks, īsteni vienīgais, kas izaudzis padomju varas laikā Latvijā. Mūsu pusē par galveno „kultūras sakarnieku" bija sameklēts nelaikis Guntis Zariņš, reizē ar to pielaižot pirmo kļūdu: tas notika tad, kad jau pārāk skaidri bija atklājusies Gunša Zariņa traģiskā sapīšanās padomju tiesās, laupot viņam uzticību trimdas sabiedrībā.

Tas nu tā, bet citādi „Svešuma Balss" pati par sevi ir kaut kas absurdi neloģisks. Ja, piemēram, „Dzimtenes Balss" pamatos domāta „patiesības" paušanai par apstākļiem Latvijā, tad vajadzētu būt tā, ka „Svešuma Balss" iepazīstina latviešus dzimtenē ar trimdinieku kultūras darbu. Bet to, tāpat kā „Dzimtenes Balsi", Latvijā neviens neredz, tā tāpat tiek sagatavota izsūtīšanai uz šejieni. Vai tad Ojārs Vācietis iedomājas, ka mēs paši par savu literātūru, mākslu un kultūras dzīvi nekā nezinām, ka mums jānāk talkā ar tik nožēlojamu lapeli, kas nevar līdzināties pat Vācijas nometņu laiku stencilētajiem izdevumiem tūlīņ pēc kapitulācijas! Atliek secināt, ka Ojārs Vācietis ir vienīgi Rīgas sarkano muļķu kompānijas izkārtnē ierakstīts vārds. Kādā „Dzimtenes Balss" numurā varēja skatīt attēlu ar „Svešuma Balss" redakciju. Ar kafijas tasēm un kanniņām apkrauta galda galā sēdēja gaužām skābu, nelaimīgu seju. Var iedomāties, kā viņš jutās... Jo intelekts šim sarkanajam dzejniekam darbojas bez vainas. „Svešuma Balss" 3. numurā redakcije paziņojusi, ka „tautiešu, kuŗiem dažādu iemeslu dēļ nav iespējams savus literāros darbus un korespondences nodot tiešā šā izdevuma redaktoriem, tiek lūgti savus sūtījumus adresēt Latvijas komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs literātūras sekcijai Rīgā". Runa, tātad, ir par „Svešuma Balss" redaktoriem, kas darbotos mūsu pusē. Bet kas tie tādi ir, kur viņi dzīvo, par to ne vārda. Tātad, atkal tīrais bleķis. Ja ir kāds mūsu puses sakarnieks — un nav šaubu, ka tādi ir — tad tie slēpjami, jo viņu vārdi ir vai izrādītos pārāk netīri.

Lai mūs pašus iepazīstinātu ar mūsu kultūru, „Svešuma Balss" mēdz izmantot demagoģiskus trikus. 3. numurā tādā nolūkā iespiesti trīs Pēteŗa Aigara satīriski dzejoļi. Kāpēc Aigars? Nav noslēpums, ka 1964. gada beigās Ojārs Vācietis nelaimīgā dažām trimdas organizācijām un izdevumiem. Visvairāk cieta viņš pats, taču kaut kāda „izstumšana no tautas kopības" nav notikusi. Aigara dzejoļi un publicistiskie raksti arī pēc konflikta vienmēr tikuši iespiesti 3 lielākajos laikrakstos Eiropā, ASV un Kanadā. Bet Sv. Balss saredz gadījumu, kad nu ņemams aizgādībā kāds „cietušais". Bez tam jāuzvanda aizdomas, ka Aigars pats, varbūt, nosūtījis Rīgas lapelei savus dzejoļus, kuŗos „graizīta" trimdas „tumsonība". Aizmirsts tas, ka brīvajē latviešu dzejā nav aizliegta satīra, ka nevienu dzejnieku par to nesoda. Cik var atcerēties, tad vienu no „Svešuma Balsī" iespiestajiem dzejoļiem (Varlācijas par grāmatām) autors lasīja jau Hamburgas dziesmu svētku lirikas pēcpusdienā — lasīja un saņēma aplausus.

Daža zīmīga puante uzejama „Svešuma Balss" 3. numurā iespiestajā „recenzijā" par Ed. Zirniņša dzejoļu krājumu „Vērmeļu biķeris". Visādi dzejnieku paslavējis, „recenzents" Ants Silavs nevar samierināties ar Zirniņša pantu, kur runa par tiem, kas „krūtīs nesot sīkstu īzturības spīti, vergodami smok Sibirijas taigās". Silavs raksta, ka par to „var tikai pasmīnēt", ja vēl kādam esot tāds priekšstats par tautu dzimtenē. Pavisam mierīgi nāvēram pajautāt, kālab Silavs nesmīn, ja arī latviešu padomju dzejnieki un rakstnieki nu jau vairākkārt pieskārušies tematam par deportācijām. Taču pat „Svešuma Balss" redaktoram Ojāram Vācietim ir dienasgrāmatas formā rakstīts romāns „Tās dienas acīm" (1959., tulkots arī krieviski un lietuviski) par 1949. gada deportācijām. Silavam arī liekas, ka tas esot „nožēlojams anachronisms", ja Zirnītis rakstot par Latvijas lauku dzīvi, kur „ar nēsieniem nāk kalpone no akas". Tātad, autors savā izšēlē dzīvojot pirms diviem gadu desmitiem skatītājā Latvijas lauku idillē... Brīnums gan! Kālab latviešu padomju autoriem jauts līdz bezjēdzīgam apnikumam „zelēt un velēt" tematus par dzīvi „buržuaziskajā Latvijā", bet trimdas dzejniekam visas atmiņas par dzimteni pirms padomju okupācijas jāizravē un jāiznīcina... Un ar tādiem niekiem Rīgas propagandisti iedomājas savaldzināt trimdiniekus!

Galu galā „Svešuma Balss" nav nekas cits kā „Dzimtenes Balss" pielikums — ar tādiem pašiem destruktīviem mērķiem. Tie gan sprausti it kā kultūras sakaru vārdā, bet kultūra šai gadījumā izrādās visbsurdākā muļķība. „Svešuma Balss" — tā ir grūti izskaidrojamas sarkanās muļķības balss, kas radusies aiz gluži stulbā pieņēmuma, it kā trimdinieki nekā nezinātu ne pati par sevi, ne par to, kas notiek dzimtenē. Bet gadās, kad šai muļķībai mūsu pusē rodas tradam esot tāds priekšstats par ģiskas sekas. Gunša Zariņa paštautu dzimtenē. Pavisam mierīgi nāvība droši saistāma ar nevarēšanu tikt laukā no padomju varam pajautāt, kālab Silavs nesmīn, ja arī latviešu padomju tiklīem, kuŗos tas bija iekļuvis. dzejnieki un rakstnieki nu jau Sarkanā muļķība var vienādoties vairākkārt pieskārušies tema- ar noziedzīgu slepkavību. To lai tam par deportācijām. Taču pat apzinās „Svešuma Balss" paligi „Svešuma Balss" redaktoram brīvajā pasaulē.

Latviešu dēkainis vai boļševiks?

Nevienam patiesam revolūcijas pētniekam tagad, laikam, vairs nav noslēpums, ka 1905. gada Krievijas revolūciju financējuši japāņi, lai vieglāk varētu uzvarēt Tālo austrumu karā, kas viņiem arī izdevās. Ar krievu sociāldemokratu pagrīdes partijai „piespēlētiem" japāņu naudas līdzekļiem, kā tagad dokumentāri pierādīts, patiesībā financēta visa 1905. gada revolūcija, algojot „profesionālo revolūcionāru" vadoņus, apādājot ar ieročiem viņu t.s. „kaujas vienības" u.t.t.

„Nesen krievu emigrantu mēnešraksts „Graņi" publicējis visai interesantas ziņas (bet vai patiesas? — ref.) par tā laika izrīcībām, kuŗās piedalījušies arī latviešu sociāldemokrati, minot it īpaši kādu Jāni Strautmani, kas esot bijis Latviešu socialdemokratisko strādnieku partijas loceklis no Ventspils un politisks emigrants, kuŗu krievu sociāldemokrati saukuši par „Kaptesu." Strautmanis esot bijis jūras kapteinis, kam nodota Anglijā nopirktā kuģa „Džons Graftons" vadība ieroču kontrabandas pārvadāšanai uz Krieviju. Šis kuģis un tā bīstamā krava iegādāta par japāņu naudu... Lai pirktu šādu kuģi un it īpaši ieročus ar munīciju, līdzekļiem jābūt bijušiem visai prāviem.

Sākumā šo ieroču kontrabandas lietu izdevies visai veikli nomaskēt: kuģi Londonā 1905. gada 28. jūlijā no firmas Stīvenson, Klerk un Ko. nopircis kāds sīks un tirdzniecības aprindās Londonā pilnīgi nepazīstamais Roberts Ričards Dikensons, samaksājot par 650 tonnu kuģi 100.000 franku. Kuģis, neuzņemdams nekādu kravu Londonas ostā, Strautmaņa vadībā izgājis jūrā un 31. jūlijā noenkurojies ārpus Holandes territoriālajiem ūdeņiem reidā pie mazās pilsētiņas Flisingenas, netālu no Šeldas upes grīvas. Tur nomainīta visa kuģa apkalpe, kas izcelta krastā, un tās vietā atvesta cita komanda. Lielā attāluma dēļ mazajā pilsētiņā neviens šo neparasto rīcību nebija ievērojis. Uz kuģa bija palicis nenomainīts tikai kapteinis Strautmanis. Pēc tam kuģis devies atkal jūrā un šoreiz noenkurojies ārpus Francijas trīsjūdžu territoriālajiem ūdeņiem, kur no japāņu kuģa „Unkai Maru" atklātā jūrā pārkrauti ieroči: 35.000 šauteņu un 7.500.000 patronu. Pēc tam kuģis pacēlis enkuru un devies nezināmā virzienā...

Augusta beigās „Džons Graftons" zem ASV karoga (!) iebraucis Somijas jūraslīcī, kur tomēr viss nav gājis tik gludi kā pie Holandes un Francijas krastiem, jo kuģi pamanījuši krievu robežsargi, kuŗi savos kuteŗos sākuši riņķot ap divaino tvaikoni. Bijis jau gandrīz izbeidzies ogļu krājums, izdzēgt nācies visai grūti, un, braukājot pa piekrastes šērām, lai izbēgtu no robežsargiem, kuģis uzskrējis sēkšņām. Komanda kuģi pametusi buŗu laivā, pēc tam atskanējis sprādziens, pēc kuŗa kuģis nogrimis... Piesteigušies krievu robežsargi un zvejnieki atraduši lielu skaitu šauteņu un trīs kastes ar revolveŗiem, kā arī daudz munīcijas.

Tā visai nesekmīgi beidzies šis ieroču kontrabandas pasākums, ar kuŗu tomēr tagad lepojas boļševiki, spriežot pēc S. M. Posenera grāmatas „Pirmā boļševiku kaujas organizācija" (259.—270. lp.). Nav tomēr zināms, kas pēc tam noticis ar kapteini Strautmani un viņa komandu, vai tiem izdevies izbēgt no krievu robežsargu rokām. Tāpat nav īsti saprotams, vai Strautmanis bijis tikai dēkainis; nav arī pierādīts, vai viņš patiešām arī bijis latv. sociāldemokratisko strādnieku partijas biedrs. Un beidzot — nav arī drošības, ka krievu emigrantu laikrakstā „Graņi" lasāmais arī atbilst patiesībai, vismaz pilnīgai patiesībai. Raksts tomēr pietiekami interesants, lai to bez ievērības neatstātu arī mēs.

A. Kalns

LATVIJA

37. N-RS TREŠDIENA, 1966. G. 7. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont., tālr. 531—4533.

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239.

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont., tālr. 759—8076.

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 9 Underhill Dr., Don Mills, Ont., tālr. 447—6933.

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 48 Lynd Ave., Toronto 2, Ont., tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Ehren Str. 19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

ALFREDA BRŪVERA

DARBU IZSTĀDE

OTA, KRĪTS, SPIRTA KRĀSAS U.T.T.

123 Huron ielā, Toronto 2-B,
no 29. aprīļa pl. 6 vak. līdz 8. maijam.

Atvērta ik dienu no pl. 12 līdz 10 vak. Ieeja brīva.

Latvisko parašu kopēji Burtnieki lapu mēneša 1. dienā Toronto bija rikojuši Laimas daudzinājumu: „motika" ciemošanās labiešā sētā, mīklu minēšana un referāts par latviskām rotām un to valkāšanu. Uzņēmumā viesi no Cikāgas aizdedzina sveci: no kreisās — grāmatu izdevējs Alfreds Kalnājs, skolotājs Hermanis Kreicers un rotkalis Kārlis Grencions. Foto: J. Liģers

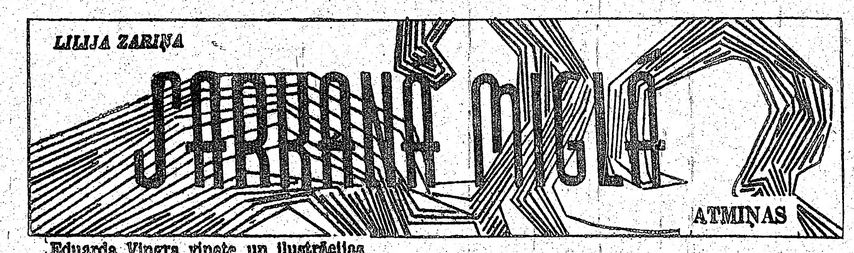

Eduarda Vingra vinete un ilustrācijas

(95. turpinājums)

„Kas jums notika?" es sabīstos, tad nesapratnē jautāju: „Par ko jūs runājat?"

„Nelietis! Mani pievīla . . . Neteica, ka ir jau precējies! Nu ieradusies sieva ar bērniem. Vakar ministrijā . . . vakar . . . mēs ar viņa sievu . . . viņa man plūca matus . . . es viņai situ sejā . . . spēru . . . ministrijas trepēs . . . mēs . . . vakar kāvāmies . . . es tai maitai . . ."

Žeņa valstās pa dīvānu un starp elsām izgrūž atsevišķus vārdus. Es klusēju, jo no saraustītajiem pusteikumiem visu notikušo nesaprotu.

„Ak, dārgais, dārgais Serjoža, kāpēc tu man to nodarīji !"... Žeņa turpina elsot, bet pamazām sāk runāt sakarīgāk. „Es tai maitai krietni sadevu, bet viņa man — āre, te zilumi, te izplūkti mati." Un Žeņa rāda uz labajiem deniņiem.

„Vai jūs runājat par ministru Grigarašu?" gandrīz neticēdama dzirdētajam, iejautājos.

„Par ko tad citu? Par to pašu nelietī! Tad tāpēc viņš mani negribēja precēt, kaut es ne mazums uzplijos! Nu viņš atvedis savu duņu . . . Un tā nekaunējās mani vakar — visu priekšā! — nosaukt par stervu, sāka man matus plēst! . . . Saskrēja citi darbinieki, visi redzēja un dzirdēja . . ."

„Un ko ministrs? Vai tad viņa nebija tuvumā?"

„Kā ne! Viņš paņēma savu duņu pie rokas, it kā mani nepazīdams, un aizgāja. Piedraudēja man pat ar cietumu par huligānismu . . . Tāds nelietis! Ko es viņa dēļ neesmu cietusi! . . . Esmu visas viņa rupjības panesusi, pat gultā viņš bija un palika tikai barbars, rupjš krievs, āziāts . . ."

„Bet jūs taču viņu kādreiz tik ļoti slavējāt," es nenociešos.

„Ko tad man bija darīt? Visi mani apskauda viņa dēļ, tad jau arī viņu paslavēju — kā virieti... Bet viņu nevar pat salīdzināt ar vācu oficieŗiem, ar kuŗiem es kara laikā . . . Ak, barbars paliek barbars!" izkliedza Žeņa, bet jau krietni nomierinājusies.

Man nepatikā jādrebinās.

„Šodien maz laika, būs nu jāiet," saku un pieceļos.

„Mīļā, palieciet vēl! Es taču gribēju jums savas bēdas izstāstīt. Kam citam lai tās sūdzu! Jūs man tikpat kā draudzene."

„Domāju, ka jau visu izstāstījāt?" pasausi atbildu.

„Nē, vēl ne! Pēc trača mani izsauca uz ministriju un teica, ka esmu uz vietas atlaista."

„Tad jau jums tagad būs vairāk laika studijām," pasteidzos piebilst.

„Tā cita lieta, mīļā. Bet ministrs gribēja vēl izspiest no manis parakstu, ka mūsu starpā nekā nav bijis!"

„Ko tad tāds paraksts dotu?"

„Pavisam vienkārši — partijas cilvēkam jābūt tīram un godīgam."

„Bet ja nu viņš tāds nav?" jautāju, stāvēdama jau pie durvīm.

„Nu jā, mīļā, nav jau viegli pierādīt, ka partijas cilvēks tāds nav. Bet ja kādam tas izdodas, tad partijas piederīgais saņem partijas sodu. Var pat no partijas izslēgt, atlaist no darba."

Liekas, ka Žeņa patiešām nav kompromisos ielaidusies. Drīz vien kļūst zināms, ka Grigarašam, kas pilda pagaidu ministra vietas izpildītāja uzdevumus, no darba veselības ministrijā jāaiziet. Par atcelšanas oficiālo iemeslu gan min kaut ko citu. Ministram tas ir skaidrs kritiens pa karjēras kāpnēm lejup, kaut arī pēc laika viņš atkal iegūst it redzamu vietu citur. —

Žeņas piedzīvojumus, gandrīz kā anekdotus, stāsta visā medicīnas fakultātē. Nedz Žeņa pati prot savus noslēpumus glabāt, nedz tos viņas vietā glabā citi.

Ar pēdējo piedzīvojumu beidzot arī man pietiek. Žeņa mani vairs nespēj aizkustināt ar saviem lūgumiem. Negribot noklausītā saruna ar nelaimīgo sievieti, kas lūdza pieminlietas no bērniem, man atvērusi acis.

Taču Žeņai nepieciešama „piepalīdzība" . . . Un tādu viņa saņem no partijas komitejas, kļūstot čekas ziņotāja. Iespējams, ka ir kādi mazvērtības kompleksi, kas viņu spiež meklēt „izņēmuma stāvokli," vienalga, kādā veidā.

Patiesa ārste Žeņa nekad nekļuva, nekad arī nestrādāja praktisku darbu ar pacientiem, jo nebija vienkārši nepieciešamo zināšanu. To apzinājās arī viņas „maizes devēji," izrādot tomēr zināmu pretimnācību, kā jau „savam cilvēkam," un ierādot darbu veselības daļā pie papīriem. Taču tas Žeņu neapmierināja, viņa turpināja meklēt iespējas un papildus ieguva čekas uzticības ārstes vietu pie politiskajiem ieslodzītajiem. Šo „darbu" spēja pat Žeņa veikt, jo uzdevums ārstes zināšanas neprasīja, bet gan kaut ko pavisam citu . . .

— — —

Kad no Žeņas apciemojuma atgriežos mājās, Hugo vēl arvien nav pārradies. Istaba ir auksta un nemīlīga, jo vienīgā apkure 25 kvadrātmetru lielajai telpai ir elektriskā spuldze. Arī šajā dzīvoklī, tāpat kā daudzos citos šai laikā, iekārtots elektrības blakusvads, kuŗu apzīmē par „elektrības zagli." Dzīvoklis pieder skolotājai Kalnai, kuŗa studiju laikā sastāvējusi arī korporācijā. Tā kā to komūnisti uzskata par vienu no daudzajiem „nāves grēkiem," Kalna ir ļoti bailīga. Viņa iet uz iestādēm, cik maz vien iespējams, pat nepieciešamāko kārtošanos atliekot no vienas dienas uz otru. Tomēr šis laiks reiz nu ir tāds, ka visu — pat apsildīšanu un līdzīgas lietas — jāizcīna ar elkoņiem. Dzīvodama pie stiprās un izdarīgās Vīnertes, neesmu mācījusies, ka viss var būt arī citādi. Tagad, apprecējusies ar Hugo, esmu nonākusi apstākļos, kādos pašreiz dzīvo latviešu lielākā daļa. Pārcelties uz dzīvi pie Vīnertes Hugo nevēlējās, jo abu starpā jau kopš pirmās tikšanās reizes pastāv dziļa antipatija.

Kalnas dzīvokļa centrālā apkure vēl arvien nedarbojas. Arī vanna nav lietojama, jo tai trūkst apkures. Ēdienu vārām uz gāzes plīts, bet centrālapkures aizstāšanai nekas nav ierīkots, jo Kalnai trūkst Vīnertes izdarības praktiskos jautājumos. Elektrība ir normēta. Par katru vairāk izlietoto kilovatu jāmaksā soda nauda, tomēr tā nav lielākais ļaunums. Galvenais — ja vairākkārt norma pārtērēta, uz laiku pilnīgi noslēdz elektrību. No tā visiem bail, jo ne mazums jau nīkst pie plošku un pašgatavotu sveču gaismas. Hugo ieteica Kalnai ierīkot papildvadu ar skaitītāju, kam dzīvokļa saimniece, redzēdama iespēju apsildīšanai, piekrita, kaut ar nepatiku un bailēm. Šāda rīcība tomēr ir tik parasta, ka neviens galvu par to pārāk nelauza. Daudz siltuma gan elektriskā spuldze mūsu un otrai — Kalnas istabai nedod, bet tomēr ir labāk par neko.

(Turpinājums sekos)

PLIKŠ

Gandrīz sensāciju Sidnejā sagādāja gleznotājs U. Aboliņš, paziņojot, ka savā velna duča (13.) izstādē publikai rādīs tikai plikņus. Publiku, protams, tas fascinēja, un atklāšanas dienā El Dorado galerija nespēja uzņemt visus U. Aboliņa mākslas cienītājus — dažiem bija jāpaliek aiz durvīm un jānāk citu dienu. Daži pirgas gan melsa, ka tas esot „Austrālijas Latviešu" Sidnejas redaktora A. Zariņa nopelns, kuŗš izbazūnējis, ka pēc izstādes atklāšanas piedāvāšot labu vīnu. Tā kā izstādes atklāšanas dienā netiku māksliniekam pat ne tuvumā, tad nolēmu ar viņu apruināties izstādes slēgšanas dienā, kad burzma garām. Un tiešām, tā arī bija — 23. aprīļa priekšpusdienā mūsu sarunu traucēja tikai daži vēlīni apmeklētāji.

Tā kā sevi nekādā gadījumā neuzskatu par kompetentu izteikt spriedumu par glezniecību, tad lūdzu pašu mākslinieku, lai pastāsta kaut ko par šo plikņu klāstu — 25 plikņi, pie tam pavisam neparasti, ūdens krāsās. Tā kā U. Aboliņš nav no klusētājiem un savas domas neliedz nevienam, kas tās nopietni grib uzklausīt, tad labprāt arī nāca talkā, pastāstot, ka visi šie plikņi esot tikai akvareļa technikā. Šāda izstāde esot pirmā viņa mūžā, viņš arī nekur un nekad tai līdzīgu neesot redzējis. Visi plikņi esot „taisīti" ekpresionistiskā gērā kā krāsās, tā arī otas vilcienos, kas pie akvareļiem esot diezgan neparasts. Lai parāditu, ka man kaut kāda jēga par glezniecību tomēr ir, jautāju mākslinieka, vai šī būtu modernā māksla? Liekas, nekādu mākslas izpratni ar šo jautājumu tomēr neparādīju, jo māksliniekspaskaidroja: „Glezniecību ar otu par modernu vispār nevar saukt. Tos ražojumus, kas salikti no dažādiem priekšmetiem vai to daļām, nekādā ziņā nevar saukt par gleznām, šo mākslas nozari nevar saukt par glezniecību. Pareizi, tas ir kaut kas moderns, bet tā nav glezniecība."

Tālākā sarunā uzzināju, ka saviem plikņiem māksliniekslietojis profesionālus modeļus — pavisam kādus piecus — un ka šī plikņu izstāde nenozīmējot gribu kaut kā izcelties, bet pēc ilga un nopietna darba parādīt kaut ko vienga-balaim... uzskatot par l... apmeklētāju, tā ... nu ziņā, kaut ... šanās dēļ Sidn... presē šoreiz pa... maz.

Kad mākslinie... vienmēr kaut k... reiz mierīgi aps... tu, bet nevaru s... ni nav nekāda ... esmu parasti ... kādu plikni. Ja... mesla un lūkoj... cu pie atziņas, ... sa. Vēlāk, apru... rijas īpašnieku... Krīvu, konstatē... ne izjūta bijus... kāda austrāliešu... si, ka šis plikņ... vais elements e... akti bez seksa ...

Ar šo sarunu... jis arī Dž. Kri... spriedumu par ... liņa plikņi ir ... kū krāsās, tā iz... šu vērlenu, tā... lārās ainavas, ... samtaini pastel... tī kontrastaln... „nešokē", kā p... rētu likties, u...

Austrālijas la...

atbusnis atbusnis

PĒTERIS A...

(39. turpinājums)

„Sēr, ir viegli šīs problēmas iztirzāt pi... na ziemas vakarā, vai labi tērptu ļaužu sab... dzerot izmeklētus dzērienus," atbildēja ... Dombrovskis. „Bet mana tēvzeme jau cik g... rodas jūgā. Vai man ir tiesības prasīt tais... brīvību manai tautai? Vai mans pienāku... atriebt manu tuvinieku nāvi? Ko jūs darīt... vietā, ja jūsu tēvs būtu nogalināts un m... rūsi Sibirijas moku darbu nometnē? Vai tā... restības kāds cilvēks un kāda tauta spēj ...

Visi pēkšņi apklusa un pievērsās Česla...

„Tādu kā es, kā mani draugi, Rietumo... mitiem un simtiem tūkstošu," turpināja ... „Mēs dzīvojam Londonā, Parīzē, Ņujorkā... ir britu, franču un amerikāņu pases; mu... jās zemēs iegūtā izglītība, bet mēs neesam... gli, ne franči, ne amerikāņi. Mēs visur es... ārzemnieki savā patvēruma zemē un vi... valstīs. Kas reiz tēvzemi zaudējis, tas uz vi... kiem paliek bez tēvzemes. Vai mums nav ... prasīt atpakaļ zaudēto? Vai mums nav ... tēvzemes brīvības labā nest upurus? Jūs ... tirzāt aukstā un karstā kaŗa launās seka... rakstīt jaunus spredikus pasaules mieram... nebūs mūsu miers. Cilvēks bez tēvzemes ne... dit miera svētlaimi, klaidonis nekad un ne... atrod mājīgu pavardu. Nepārprotiet mūs. ... esam atriebības izslāpuši maniaki, mēs n... darīt pāri citām tautām, bet vēlamies, lai a...

PLIKŅI BEZ SEKSA

Gandrīz sensāciju Sidnejā sagādāja gleznotājs U. Āboliņš, pazinojot, ka savā velna duča (13.) izstādē publikai ņādīs tikai plikņus. Publiku, protams, tas fascinēja, un atklāšanas dienā El Dorado galerija nespēja uzņemt visus U. Āboliņa mākslas cienītājus — dažiem bija jāpaliek aiz durvīm un jānāk citu dienu. Dažiem pirgas gan mēlsa, ka tas esot „Austrālijas Latvieša" Sidnejas redaktora A. Zariņa nopelns, kuŗš izbazūnējis, ka pēc izstādes atklāšanas piedāvāšot labu vīnu. Tā kā izstādes atklāšanas dienā cu pie atziņas, ka šie ir bez sekmesla un lūkojoties plikņos, nāsa. Vēlāk, aprunājoties ar galerijas īpašnieku gleznotāju Dž. Krīvu, konstatēju, ka šoreiz manetiku mākslinieka pat ne tuvumā, tad nolēmu ar viņu aprunāties izstādes slēgšanas dienā, kad burzma gaŗām. Un tiešām, tā arī bija — 23. aprīļa priekšpusdienā mūsu sarunu traucēja tikai daži vēlīni apmeklētāji.

Tā kā sevi nekādā gadījumā neuzskatu par kompetentu izteikt spriedumu par glezniecību, tad lūdzu pašu mākslinieku, lai pastāsta kaut ko par šo plikņu klāstu — 25 plikņi, pie tam pavisam neparasti, ūdens krāsās. Tā kā U. Āboliņš nav no klusētājiem un savas domas neliedz nevienam, kas tās nopietni grib uzklausīt, tad labprāt arī nāca talkā, pastāstot, ka visi šie plikņi esot tikai akvareļa technikā. Šāda izstāde esot pirmā viņa mūžā, viņš arī nekur un nekad tai līdzīgu neesot redzējis. Visi plikņu esot „taisīti" ekpresionistiskā gaŗā kā krāsās, tā arī otas vilcienos, kas pie akvareļiem esot diezgan neparasts. Lai parāditu, ka man kaut kāda jēga par glezniecību tomēr ir, jautāju mākslinieksam, vai šī būtu modernā māksla? Liekas, nekādu mākslas izpratni ar šo jautājumu tomēr neparādīju, jo mākslinieks paskaidroja: „Gleznieciību ar otu par modernu vispār nevar saukt. Tos ražojumus, kas salikti no dažādiem priekšmetiem vai to daļām, nekādā ziņā nevar saukt par gleznām, šo mākslas nozari nevar saukt par gleznieciību. Pareizi, tas ir kaut kas moderns, bet tā nav glezniecība."

Tālākā sarunā uzzināju, ka saviem plikņiem mākslinieks lietojis „profesionālus modeļus — pavisam kādus piecus — un ka šī plikņu izstāde nenozīmējot gribu kaut kā izcelties, bet pēc ilga un nopietna darba parādīt kaut ko viengabalainu. Šo izstādi viņš uzskatot par labi izdevušos kā apmeklētāju, tā arī pārdoto gleznu ziņā, kaut nelaimīgas sagadīšanās dēļ Sidnejas austrāliešu presē šoreiz par to rakstīts loti maz.

Kad mākslinieks atvadījies, jo vienmēr kaut kur jāsteidzas, vēl reiz mierīgi apskatu plikņu klāstu, bet nevaru saprast, kādēļ manī nav nekāda „satraukuma", ko esmu parasti izjutis, aplūkojot kādu plikni. Jautājot sev pēc iekāpri viņojošam ķermenim. Ar vais elements esot tas, ka redzami akti bez seksa piegaršas.

Ar šo sarunu esmu pamudinājis arī Dž. Krīvu pateikt spriedumu par šo izstādi: „Āboliņa plikņi ir gleznoti ekspresīvi kā krāsās, tā izteiksmē — ar plašu vērlenu, tāpat kā viņa popularās ainavas, kas gleznotas no samtaini pastelīgā līdz asi, robusti kontrastainam. Viņa plikņi „nešokē", kā pirmajā mirklī varētu likties, un nav „uzbāzīgi", bet gan svaigi un krāsaini. Katrā pozē redzam kustību un īpatnējā izteiksmi dziļā krāsu skālā. Ir apbrīnojama Āboliņa māka gaismu-ēnu rotaļās atklāt tik pavasarīgu krāsu spēli. Bieži viņš saviem modeļiem „nogriež" pusi galvas, rokas un kājas, lai spēcīgāk izteiktu savu iecerēto kompozīciju. Dažās viņa gleznās modelis pārvēršas objektā un ir tikai līdzeklis, ne mērķis. Savos ogļu zīmējumos (2. zīmējumi izstādē, — ref.) Āboliņš rāda savu varēšanu no meistarīgi tiras līnijas vienā zīmējumā līdz dziļi ēnotam otrā, kur gaisma viņo pārojām radošu Sidnejas gleznotāju."

Jūtos priecīgs, ka nejauši esmu ieguvis vērtīgu kriķīku par U. Āboliņa plikņu izstādi, kādēļ steidzos atvadīties no Dž. Krīva ar nodomu par šo izstādi pastāstīt latviešiem Amerikas kontinentā, lai tie pie izdevības atcerētos, ka Sidnejā dzīvo gleznotājs-akvarelists Uldis Āboliņš, kuŗa darbus varētu izstādīt arī Toronto, Nujorkā vai kādā citā Amerikas kontinenta pilsētā.

Tuvākai informācijai: Uldis Āboliņš dzimis 1923. gadā Rīgā, beidzis Valsts tehnikuma architektūras nozari un sācis gleznot jau Latvijā, turpinājis Vācijā un kopš 1951. gada cītīgi nododas šai mākslas nozarei Austrālijā. Saņēmis vairākas pirmās godalgas dažādās izstādēs. Viņa darbi atrodas Jaunās Dienvidvelsas mākslas galerijā Sidnejā, Moderno mākslu muzejā Melburnā, Nūkāsles pilsētas mākslas galerijā un Hanoveras mākslas mūzejā Vācijā. Profesors M. Feuerings savā kritikā par kādu no U. Āboliņa izstādēm teicis, ka viņš esot „dzimis gleznotājs", kas „glezno tāpat, kā putns dzied, lidojot pret sauli."

☆

Sidnejas latviešu namā 24. aprīlī atklāja Frīča Dzintara gleznu izstādi. Skolotājs K. Freimanis, izstādi atklājot, norādīja, ka F. Dzintars mācījies 3 gadus mākslas kolledžā Sidnejā un Melburnā ieguvis diplomu komerciālo mākslu nozarē. Viņam tagad 54 gadi.

F. Dzintars glezno eļļas technikā, un viņa darbus var saukt par semiabstraktiem dabas skatiem ar noteiktiem krāsu plankumiem, kas nemodelē un nepārslīd viens otrā. Bijušas jau 3 izstādes, par kuŗām austrāliešu žurnālisti gandrīz katrā gleznā krītīki atzinuši, ka technika vēl vairāk jāizkopj, bet krāsu kontrasti patīkami. K. Freimanis uzrunā norādīja, ka mākslinieka valdošā noskaņa skumja — trimdinieka noskaņa. Tā izpaužas gandrīz katrā gleznā. Vēlāk dzirdēju, ka daži apmeklētāji izteicās, ka skumju noskaņu nekur nevarot saskatīt, bet man pašam šķita, ka K. Freimanim tomēr taisnība.

Ed. Sm.

Lidija Lideka

APSTĀJIES

Apstājies,
Nepaej gaŗām
Nevalas solī
Bērnam, kas gaida glāstu,
Pasaku — burvju stāstu.

Apstājies,
Nepaej gaŗām
Akmeni sirdī
Tam, kas cieš sāpes
Skaudras, asas.

Apstājies,
Nepaej gaŗām
Ubagam skrandās,
Kaut nav tev ko likt
Tukšajās plaukstās.

Apstājies,
Nepaej gaŗām
Ikdienas steigā
Sikajam ziedīņam sētmales lauskās —
Mirklīm — dzīvei.

NODIBINĀTA RAIŅA PIEMINEKĻA KOMITEJA VĀCIJĀ

Minsteres latviešu ģimnazijas telpās 23. aprīlī pulcējās Rietumvācijas latvieši, kas atbalsta Raiņa un Aspazijas pieminekļa celšanu Kastaņolā. Daļa ieinteresēto tautiešu bija atsūtījusi rakstveida pilnvaras sevi pārstāvēt. Sanāksmes dalībnieki nolēma apvienoties Raiņa un Aspazijas pieminekļa vietējā komitejā, kas īpaši juridiskā plāksnē, revizijas kompetencēs u. t. t. cieši pieslēdzas piemineklja celšanas centrālajai komitejai Ņujorkā. Par savu uzdevumu Vācijas komiteja uzskata līdzekļu vākšanu piemineklim praktiskā sadarbībā ar Ņujorkas centru. Pēc pieminekļa uzcelšanas, komitejas darbība beigsies. Doto uzdevumu veikšanai komiteja no sava vidus izraudzīja priekšsēdi L. Apkalnu un kasieri-sekretāru A. Bērziņu. Ar pateicību jaundibinātā komiteja pieņēma atbalstu, kuŗu apsolīja klātesošais LCK un DV priekšnieks plkv. V. Janums.

Raiņa pieminekļa komitejas Vācijā sastāvs alfabēta kārtībā: komponists L. Apkalns, DV centrālās valdes sekretārs A. J. Bērziņš, Eiropas latviešu 2. dziesmu svētku rīcības komitejas pr-dis Dr. J. Bračs, Eiropas latviešu 1. dziesmu svētku rīcības komitejas prdis A. Cipulis, komponiste T. Ilstere, LCK un DV priekšnieks V. Janums, dzejniece un skolotāja Selga Kalna, skolotāja V. Kristovska, režisors E. Podiss, skolotāja Dr. A. Rudzīte, prāvests Dr. V. Sanders, dzejnieks un skolotājs E. Silkalns, sabiedriskais darbinieks un žurnālists A. Sīlis-Aucinieks, gleznotājs J. Švikans, Minsteres latviešu ģimnazijas direktors prof. Dr. Z. Vitens.

Vācijas komitejas sastāvs vēl nav galīgs. Paredzams, ka bez citiem tajā vēl iesaistīsies rakstnieki Dr. Z. Mauriņa un K. Raudive, kuŗus informācija par dibināšanas sapulci vēl nebija aizsniegusi.

L. A.

CANADIAN JUNIOR BALLET

Piektd. — 13. MAIJĀ, 8.15 vak.
Sestd.—14. MAIJĀ, 2.30 dienā.
BICKFORD PARK AUDITORIJĀ
777 BLOOR ST. W.,
(pie Christie St.)
Programmā
5 oriģinālbaleti
DIĀNAS VORPS
un
HILDAS STROMBERGS
iestudējumā
Dekorātors VALDIS VARE.
Ieejas kartes $2.00, skolēniem $1.00 pie kases. Informācijai zvanīt HU 9—7597

Austrālijas latviešu gleznotājs Uldis Āboliņš pie sava plikņa „Atpūta"; uzņēmumā pa labi viņa otrs izstādes darbs „Ēnu rotaļa".

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Brīvība" Nr. 3 (167), Latvijas sociāldemokratiskās strādnieku partijas izdevums, 1966. gada marta numurs, 8 lp.

atbrīvnis atbrīvnis sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS ● ROMĀNS

(39. turpinājums)

„Sēr, ir viegli šīs problēmas iztirzāt pie kamīna ziemas vakarā, vai labi tērptu ļaužu sabiedrībā, dzerot izmeklētus dzērienus," atbildēja Česlavs Dombrovskis. „Bet mana tēvzeme jau cik gadu atrodas jūgā. Vai man ir tiesības prasīt taisnību un brīvību manai tautai? Vai mans pienākums nav atriebt manu tuvinieku nāvi? Ko jūs darītu manā vietā, ja jūsu tēvs būtu nogalināts un māte mirusi Sibirijas moku darbu nometnē? Vai tādas pārestības kāds cilvēks un kāda tauta spēj piedot?"

Visi pēkšņi apklusa un pievērsās Česlavam.

„Tādu kā es, kā manī draugi. Rietumos ir desmitiem un simtiem tūkstošu," turpināja Česlavs. „Mēs dzīvojam Londonā, Parīzē, Ņujorkā; mums ir britu, franču un amerikāņu pases; mums ir šajās zemēs iegūtā izglītība, bet mēs neesam ne angļi, ne franči, ne amerikāņi. Mēs visur esam tikai ārzemnieki savā patvēruma zemē un viesi citās valstīs. Kas reiz tēvzemi zaudējis, tas uz visiem laikiem paliek bez tēvzemes. Vai mums nav tiesības prasīt atpakaļ zaudēto? Vai mums nav tiesības tēvzemes brīvības labā nest upurus? Jūs varat iztirzāt aukstā un karstā kara launās sekas, varat rakstīt jaunus spredikus pasaules mieram, bet tas nebūs mūsu miers. Cilvēks bez tēvzemes nevar baudīt miera svētlaimi, klaidonis nekad un nekur neatrod mājīgu pavardu. Nepārprotiet mūs. Mēs neesam atriebības izslāpuši maniaki, mēs negribam darīt pāri citām tautām, bet vēlamies, lai arī mūsu tautas baudītu tās pašas priekšrocības, kuŗas piešķirtas tā sauktajām brīvām tautām."

Česlavs bija tā aizrāvies, ka vairs neievēroja skābās sejas un naidīgās grimases, kuŗas viesos bija izraisījusi viņa uzstāšanās.

Vienīgi Patricija Kesvika piebalsoja:

„Pilnīgi pareizi, es tam pievienojos! Bravo!" Viņa sasita plaukstas.

Roberts O'Kīfijs, dziļi aizvainots, nostājās pretim Česlavam draudīgā pozē un, dūri pacēlis, iebrēcās:

„Jūs, neprātīgais, varat atriebt savu tēvu un savu māti un visus savus radus, bet nejauciet iekšā savās zemiskajās atriebības akcijās godīgus cilvēkus! Nekad mēs nepiekritīsim jūsu kaprisēm. Mēs jums nevilksim kastaņus no karstiem pelniem laukā. Ja tas dara prieku, apdedziniet pats savus pirkstus. Manis pēc, skrieniet kaut vai šovakar maratona skrējienā uz Budapeštu, bet nemulsiniet citus. Tā ir noziedzība aicināt citus nāvē!" Roberts O'Kīfijs šņāca un uztraukumā mocijās ar aizdusu.

„Pareizi, pilnīgi pareizi!" piebalsoja sērs Koventrijs. „Mēs nedrīkstam propagandēt vardarbību, kaut arī tās mērķis būtu brīvība. Cilvēce tuvojas augstākajai attīstības pakāpei, kad visus strīdus nokārto bez asins izliešanas starptautiska šķīrējtiesa Hāgā."

Patricija saskatījās ar Česlavu un Liepu, pasmaidīja izmisuma smaidu, it kā vēlētos teikt: neņemiet tos pārāk nopietni. Bet O'Kīfijs vēl nebija izvirdis visu greizsirdības rūgtumu. Viņš piegāja pie Patricijas un skaļi teica:

„Piedod, bet es tikko atcerējos, ka man mājās palika kāds nepabeigts darbs. Rīt desmitos pēc tā ieradīsies pasūtinātājs. Domāju, ka mana atrašanās šajā sabiedrībā vai aiziešana nekā nemainīs. Tādēļ es jums visiem novēlu patīkamu vakaru."

Pacēlis gaisā labo roku un pamādams ar to, O'Kīfijs devās uz priekšistabu. Patricija, pietvīkusi un samulsusi, viņam sekoja.

„Robert, lūdzu, tikai šoreiz paklausi man! Tikai šoreiz neaizej ar naidu. Varbūt mēs nekad vairs neredzamies. Lūdzu!"

„Nepūlies, Patricij," skarbi atbildēja O'Kīfijs. „Man jāiet, un es iešu. Es šeit jūtos lieks. Mani pazemo dažu nepiedienīgu cilvēku klātiene."

„Mister O'Kīfij, paklausiet Patricijai, neaizejiet," viņam sekoja arī Rozamunda Očinleka. „Varbūt jaunais cilvēks savus uzskatus pauda pārāk nenosvērti. Bet viņš zināmā mērā runāja taisnību."

„Manas dāmas, diemžēl, es nevaru ilgāk palikt. Es jūtu aicinājumu strādāt. Šim aicinājumam arvien bijusi priekšroka pret citiem aicinājumiem. Uz redzēšanos, cienītā kundze; uz redzēšanos, Patricija, — ja ne citādi, tad citā, labākā pasaulē."

„Tu esi greizsirdīgs?" jautāja namamāte, sniedzot gleznotājam mēteli. „Es zinu, tu esi!"

„Kaut arī tā būtu, bet es nevaru ilgāk šeit palikt," izmeta O'Kīfijs, ar skubu vilkdams mēteli un tīdams ap kaklu platu bārkstainu vilnas šalli. Viņa mati bija izpūruši, lēkšķiem krita uz pieres un aizēnoja acis, rokas uztraukumā trīcēja. O'Kīfiju Patricija pirmo reizi redzēja tik satrauktu. Šis mūžam mierīgais, neaizkustināmais cilvēks bija neparasti pārvērties.

„Piedod man, piedod, Bob!" Patricija čukstēja. Bet vīrietis aizgāja, ar sparu aizcirzdams durvis.

Mājasmāte atgriezās pie viesiem sadrūmusi. Česlavs jutās vainīgs, mācītājs devās pie lēdijas Kesvikas un mēģināja taisnoties. Viņa atmeta tikai ar roku.

„Jaunie ļaudis arvien mazliet pārsteidzas," pulkvedis uzlika tēvišķīgu roku Patricijai uz pleca. „Es trīs reizes apdomāju, iekām saku kaut ko, kas varētu aizkart otru. Bet visi tādi nav."

„Es tevi saprotu, Stenlij, un tu saproti mani. Neviens cits nav vainīgs kā es pati. Gribēju sajaukt ūdeni ar eļļu, bet redzi — nekas neiznāk. Neiznāk . . ."

„Kundze, es ļoti atvainojos," Patricijai tuvojās Česlavs. „Es ļoti atvainojos, ka mana brīvdomība kādu aizvainojusi."

„Nē, nē, — tā nav brīvdomība, tas ir pavisam kas atvisks . . . Jums būs grūti to saprast . . ."

„Jūs, jaunais cilvēk, runājāt gluži pārdomāti. Es jūsu stāvoklī teiktu to pašu," Česlavu mēģināja mierināt pulkvedis, lai plaisa viesu starpā nevērtos vēl plašāka. „Bet mums visiem pirmā vietā liekamas mūsu tēvzemes, nevis Ungārijas intereses. Ungārijas revolūcija sākusies nelaikā, — vai nu mēnesi par agru, vai par vēlu. Ir notikusi psiholoģiska izmešanās. Ne jūs, ne mēs tur neesam vainojami. Bet Ungārijas dēļ nav atliekama Suecas soda ekspedīcija. Tas nav karš, bet ekspedīcija. Pēc mēneša mēs varēsim mierīgi dzert viskiju un pārrunāt, kā tas notika. Nebūs vairs ne strīdu, ne pretakcijas rezolūciju. Ticiet man . . ."

„Es ticu jums, bet jūs neticat vēsturei. Nekas vairs nebūs tā, kā bija . . . Nebūs un nevar būt."

„Jūs, jaunais draugs, esat skeptiķis."

„Gluži otrādi, mēs visi esam jaunais ticīgo pulks, kas vēlas Eiropas morālo atdzimšanu. Mūs neglābs arī uzvara pie Suecas kanāļa, ja Eiropa aizies bojā. Un Budapeštā tagad izšķiras Eiropas liktenis — būt vai nebūt. Ja ungāriem nebūs draugu, tad Eiropa ies bojā lēni, bet neglābjami. Tā zaudēs pēdu pa pēdai no savas garīgās territorijas. Šī ir pēdējā iespēja apturēt materiālisma invāziju mūsu dievnamos, dārzos un dvēselēs," Česlava vietā atbildēja mācītājs Daiga.

(Turpinājums seko)

Tonija Krūka

„Es jaunai mutei uzticos . . ."

Vecākās paaudzes dzīves pieredze, senās un mīļās atmiņas par dzimto zemi Latviju un alka to redzēt atkal brīvu, kā neredzama un nedzirdama, tikai dvēselē izjūtama pavēle mūs vadījusi un vada grūtajā brīvības cīņā.

Un tomēr mēs bieži sev jautājam: „Vai es daru pareizi, uzspiežot savas jūtas par dzimteni arī bērniem, kuŗi dzimuši un auguši svešumā? Vai ir pareizi ar pārlieku stingrību mācīt viņus latviski domāt? Vai ir labi mācīt viņiem savās skolās uzsvērt, ka viņi ir latvieši?"

Daudz līdzīgu domu mūs nodarbina arvien vairāk un biežāk, it īpaši, vērojot tautas savrupgājējus.

Vai mēs patiesi esam pietiekami darījuši, lai mūsu tautas vārds neliktu svešniekam vēl tagad izbrīnā un nezinā paraustīt plecus? Vai laikā, kad godbijībā pieminam dzīvos un galvas noliecam par kritušajiem Kurzemes cīnītājiem, kad sāpēs atceramies tautas sēru dienu un moku ceļu staigātājus, mēs nevarētu uzticēt kādu patiesi cēlu un skaistu domu mūsu jaunajām mutēm un rokām?

Kanadā pastāv jauka tradīcija: skolēni mācību gada nobeigumā dāvina savam skolotājam vai skolotājai grāmatu vai citu pateicības velti. Visus šos gadus mums nebija iespējams savu bērnu kanadiešu skolotājus iepazīstināt ar mūsu rakstniekiem un mūsu garīgās kultūras sasniegumiem viņiem saprotamā valodā.

Pēc ilga un grūta, ar daudz materiāliem līdzekļiem saistīta darba Daugavas Vanagu organizācija Kanadā, bijušā valdes priekšsēža R. Epnera vadīta, izdeva latviešu literātūras šķērsgriezumu — prof. A. Rubuļa sakārtoto „Latvian Literature." Kāds Mineapoles universitātes students, izlasījis šo grāmatu, izsaucies: „Kā tik mazai tautai var būt tik spēcīgi rakstnieki!"

Vairums Kanadas un ASV skolotāju zina ļoti maz, atsevišķos gadījumos pat nekā par mūsu mazās zemes kultūru. Tādēļ jausim mūsu jaunajām mutēm runāt un daudzināt Latvijas vārdu, būt lepniem uz savu tautu un tās rakstniekiem, dāvinot saviem kanadiešu skolotājiem „Latvian Literature."

Šīs nozīmīgās domas pirmierosinātājs ir Latvijas virsnieku apvienības Kanadā priekšsēdis kapteinis Jānis Šmits, kurš kā kādreizējais DV apgāda vadītājs ielicis lielu un pašaizliedzīgu darbu minētajā izdevumā.

Līdz 15. jūnijam šo vērtīgo grāmatu dāvināšanai kanadiešu skolotājiem DV apgāds (491 College St., Toronto 4, Ont., Canada) pārdos par pašizmaksas cenu — 5,60 dol. Grāmatu iespējams arī pasūtināt pa pastu.

Atgādināsim sev, jaunajai audzei un mūsu savrupgājējiem tautas brāļiem un māsām ar dzejnieka Andreja Eglīša vārdiem, ka

„Tēvzeme klausās, tēvzeme gaida,
Celdama vaigu — cietuma drānā."

15 gados 82.653 dol. pabalstos

SV. JĀŅA DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDA GADA SAPULCE

Toronto Sv. Jāņa draudzes palīdzības fonda dalībnieku sapulce notika 1. maijā, sakrītot tieši ar fonda dibināšanu pirms 15 gadiem. Šīs atceres atzīmēšanai fonda valdes pr-dis K. Ozoliņš dēļ vienojās vēlreiz pārbaudīt nolasīja pirmās sanāksmes protokolu, bet draudzes pr-ks Ž. Rūtenbachs vadīja svētbrīdi un teica uzrunu. 15 darbības gados palīdzības fonds apgrozījis 125.000 dol., no kuŗiem pabalstos izsniegti 82.653 dol. Darbības laikā bijuši 147 miršanas gadījumi, bet pabalsts, saskaņā ar statūtiem, izmaksāts 142 gadījumos. Pašreizējais fonda dalībnieku-maksātāju skaits ir 1020, bet kopā ar studējošajiem ģimenes locekļiem 1164. Kases pārskats par 1965. gadu uzrāda 29.710,49 dol. ienākumos, 13 miršanas gadījumos izmaksāti 8.400 dol. Noguldījums bankā ir 10.283,00 dol., bet ieguldījumi vērtspapīros 30.000 dol. Pēc revīzijas komisijas pr-ža O. Briediņa ziņojuma kases pārskatu un valdes darbību pieņēma bez iebildumiem. Plašākas pārrunas un arī iebildumus izraisīja iepriekšējā gada sapulcē pieņemtie statūtu grozījumi, kas fonda ģimenes apmēra dalībnieku jaunākajiem locekļiem nosaka zināmas saistības pabalstu saņemšanai. Fonda vadība tādas atzina par nepieciešamām, jo no visa dalībnieku kopskaita 77 proc. ir vecāki par 55 gadiem. Ja miršanas gadījumos pēc pabalsta saņemšanas jaunākie ģimenes locekļi vairs nesastāv fondā, tad nākotnes darbība ir apdraudēta. No 33 sapulces dalībniekiem valdēs ievēlēti 6 mēnešu laikā piesūtīs nobalsošanai visiem fonda dalībniekiem. Statūtu komisijā izraudzīja J. Rolavu, K. Šleseru, F. Freibergu un A. Vanagu. Fonda valdē aklamāciju ievēlēja visus līdzšinējos: priekšsēdi K. Ozoliņu, viņa vietnieku A. Brīvmani, sekretāru J. Ābeli, kasieri P. Kamerutu un locekļi M. Bruži. Revīzijas komisijā darbosies O. Briedinš, J. Skrastiņš un J. Rams. Palīdzības fonda pilnsapulci vadīja Dr. A. Vanags, protokolēja J. Ābele.

R. N.

Mīļš ielūgums visiem tautiešiem
MĀTES DIENAS DIEVKALPOJUMĀ
svētdien, 8. maijā, pl. 7 vak.
Latviešu namā.
Godinātas tiks visas mātes, bet vecākajai mātei pasniegs lielāku ziedu velti.
Sauciens no Golgātas vadība.

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā
„VOLKSWAGEN"
griezieties pie
AIVARA DAUMANTA
Tel. 259—7656
QUEENSWAY VOLKSWAGEN Co. Ltd.
QUEENSWAY & KIPLING
Tautiešiem atlaide uz auto piederumiem
$$$$$$$

ALĪSES KALNIŅAS
GLEZNU IZSTĀDE
BERGDON GALERIJĀ
180 Davenport Rd., Toronto
no 5. — 21. maijam
no plkst. 10—5.30 pēcpusdienā
ceturtdienās no 10—9 vak., tel. 924-3865

Ģimenes dienas sarīkojumā Toronto sestdienas skolas audzēkņi sniedza priekšnesumus pa klasēm. Uzņēmumā J. Vāgneres klasē ar pašu audzēkņu diriģentu Andri Zariņu. Foto: J. Līgers

Tulpju mēnesis Otavā

Kanadas galvaspilsēta celta, malām, ap 45 jūdzes, lielākais kur Otavas upes ūdeņi aizvirpuļo Ļo Šodjēra ūdenskritumā. Netā lu tā satek ar Gatinō un Rideau upēm, veidojot pēdējās nosauktu ūdenskritumu Rideau franču valodā nozīmē „aizkari"; šis vārds kritumam dots tā ilgo dzības dēļ ar caurspīdīgiem kariem. Pats Otavas vārds nāk no Outaouac, Hurona ezera indiāņu cilts nosaukuma, kuŗa tirgojās ar frančiem 17. gadsimtā, vedot savas preces, visvairāk ādas, pa upi savos kanoe. Pirmās balto ienācēju mītnes Otavas upes krastā uzcēla 1800. gadā. Pēc Napoleona sakāves tur 1818. gadā apmetās arī britu karaveterāni. No pionieŗu uzceltajām trim baznīcām divas vēl stāv, viena Hantlijā, otra Sautmarcā. Ar 1845. gadu pilsētiņa, kuŗai vārds toreiz bija Baitauna, sāka izvērsties par rūpniecības centru, tika izbūvēts dzelzceļš, tā plauka un attīstījās, līdz 1855. gadā ieguva pilsētas tiesības un jaunu vārdu — Otava.

Kanadas apvienotā province, kuŗa kopš 1841. gada savu valdību „ellāja" no Montrealas uz Toronto, no turienes uz Kvebeku, sāka „mest acis" uz Otavu, līdz karaliene Viktorija 1857. gada beigās izvēlējās Otavu par paliekamu galvaspilsētu Kanadai. 1860. gadā toreizējais Velsas princis, vēlākais karalis Edvards VII lika pamatakmeni parlamenta celtnei Baraku kalnā, pārdēvējot pēdējo par Parlamenta kalnu. 1867. gadā tur sanāca pirmais jaunās dominijas parlaments. Vecā parlamenta ēka gan 1916. gadā nodega, izņemot bibliotēku, un celtņu atjaunošana savā pašreizējā veidā prasīja 10 gadu.

Moderno Otavu pievilcīgu daļa daudzās vēsturiskās celtnes, parki, laukumi, koptie apstādījumi un pieminekļi. Pār pilsētu plešas vēstures miers. Salīdzinot ar burzmaino, raibi trokšņaino Toronto, Otava šķiet klusa, it kā aizmigusi, un cienījama. Ilgus gadus tās pilsētas galva bija slavena dāma — Šarlote Vitona, kuŗas vētrainā, neatkarīgā un spēcīgā personība deva vielu daudziem nostāstiem un anekdotiem.

Otava reiz būtu jāredz ikvienam Kanadas iedzīvotājam, lai īsti izjustu šīs plašās zemes vēstures elpu, un piemērotākais laiks to darīt ir maijs. Maijā Otava pārvēršas tulpju dārzā. To ir daudz, neskaitāms vairums — pusotra miljona tulpju maijā zied Otavā! Baltas, dzeltenas, sārtas, lieliem zvaniem, sīkām plūksnām, gar mājām, parkos, piemineklju pakājēs, Parlamenta kalnā — visur zied tulpes. Kā otrā Holandē...

Holandes karaliene tā arī bija, kas Otavu pārvērta tulpju dārzā. Atradusi ar savu ģimeni šeit patvērumu otra pasaules kara laikā, karaliene Juliāna pateicībā pilsētai dāvināja 100.000 tulpju sīpolu, vēl 60.000 dāvināja Holandes tulpju audzētāji un ik gadu pienāk jauni sūtījumi. Tulpes zied viscaur gar Otavas ceļu

Svētki ilgst nedēļu, sasniedzot kulmināciju Viktorijas dienā, 22. maijā būs kanū sacīkšu braucieni Dow ezerā, 23. maijā krāšņā uguņošanā pie nakts tumšajām debesīm izplauks tikpat daudz krāsu ziedu kā dienā puķu dobēs.

Lieki bilst, ka pilsētas viesmīļas šai nedēļas nogalē pārpildītas, tādēļ ekskursantiem ieteicams laikus gādāt par apmešanās iespējām.

S.

Mīlēt mākslu sevī, ne sevi mākslā

IZVEIDOTA LATVIEŠU TEĀTRU APVIENĪBA ZIEMEĻAMERIKĀ

Jau pirmā latviešu kultūras darbinieku kongresa laikā pag. gadā Čikagā atsevišķā sanāksmē pulcējās trīsdas latviešu teātru pārstāvji, lai kopīgās pārrunās rastu vadlīnijas un ciešāku sadarbību nākotnes darbā. Arī mūsu teātrinieku saimei ir valrākas kopīga rakstura grūtības, kuŗas ne katrreiz var atrisināt lokālās teātŗa kopas vai ansambļi, tādēļ sanāksmē radās doma organizēt pasākumus, kas vienotu un iejūsmināt visus teātŗa darbiniekus, Kanadas DV teātŗa ierosinātājums organizēt latviešu teātŗu festivālu jeb dienas guva vispārēju piekrišanu. Tāpat apsvēra arī teātŗa darbinieku kursu rīkošanu, kvalificētu režisoru piesaistīšanu un vairākus citus jautājumus, kuŗu tālākai risināšanai nolēma apzināt latviešu teātŗa ansambļus Ziemeļamerikas kontinentā un tā paša gada rudenī sasaukt vispārēju teātŗa darbinieku sanāksmi.

Tā notika pērnā oktobrī. Šai sanāksmē Grand Rapidu teātŗa kopa ierosināja radīt kopēju centru visu aktuālo jautājumu kārtošanai. Uz šī ierosinājuma pamata nodibināja Latviešu teātŗu apvienību Ziemeļamerikā, par jaunās apvienības galvenajiem uzdevumiem atzīstot teātŗu kopu darbības sakaņošanu un plānošanu, teātŗa darbinieku kursu un sanāksmju organizēšanu, teātŗa dienu vai līdzīgu sarīkojumu izkārtošanu, vēsturisku materiālu vākšanu un sakārtošanu par latviešu teātŗu darbību, piemērotu lugu un citas teātŗa literātūras sagādāšanu, kā arī citu uzdevumu veikšanu, kas sekmētu teātŗu augšanu. Par apvienības biedriem var būt kā juridiskas, tā arī fiziskas personas vai, citiem vārdiem sakot, latviešu teātŗi, teātŗu kopas un atsevišķi teātŗa darbinieki. Apvienības pagaidu valdē ievēlēja Richardu Spuri, Arturu Rubeni, Intu Purvu, Maiju Roziņu un Richardu Rolli.

Izraudzītā pagaidu valde jau uzsākusi intensīvu darbību un par vienu no tuvākajiem mērķiem izraudzījusi teātŗa dienu rīkošanu, paredzot tās laikā no 25.—27. novembrim Toronto. Teātŗa dienu organizēšanai, kā jau mūsu laikrakstā agrāk ziņots, izraudzīta atsevišķa rīcības komiteja, kuŗu vada Kanadas DV teātŗa valdes priekšsēde Inta Purva.

Teātŗu apvienībā līdz šim iesaistījušās jau 16 kopas no ASV un 2 no Kanadas, kā arī vairāki atsevišķi darbinieki. Visi interesenti tuvākas informācijas iegūšanai aicināti rakstīt pagaidu valdes priekšsēdim A. Rubenim, 1460 West Clifton Blvd., Lakewood, Ohio, 44107, U. S. A.

Apvienības pagaidu valde uzņēmusi sakarus un ievadījusi sadarbību ar ALAs kultūras biroja teātŗa sekcijas vadītāju Rasmu Vītolu un LNAK kultūras un izglītības nozares vadītāju J. Mežaku. Izsūtīta arī aptauja visiem zināmajiem latviešu teātŗiem un teātŗa kopām.

Mūsu teātŗa dzīvē viens no sāpīgākajiem jautājumiem vienmēr bijis piemērotu lugu trūkums. Pie DV Bostonas apvienības tomēr jau kopš 1958. gada pastāv krātuve, kuŗas rīcībā ir vairāk par 750 dažādām lugām, no kuŗām ap 440 ir latviešu autoru darbi. Krātuves pārzine ir Valentīne Lamberga (50 Concord St., Newton Lower Falls, Mass., 02162 U. S. A.). Teātŗu apvienības pagaidu valde aicina ne tikai izmantot krātuves rīcībā esošās lugas, bet saziņā ar DV Bostonas apvienību sniegt tai ziņas arī par lugām, kas atrodas atsevišķo teātŗu rīcībā. Tas atvieglotu vispārēja saraksta sastādīšanu par latviešu skatuvei piemērotām lugām. Protams, nepieciešamas arī jaunas lugas, kādēļ viens no apvienības uzdevumiem ir apzināt lugu rakstniekus un atbalstīt viņu nodomus jaunu skatuves darbu radīšanā.

Teātŗu apvienības pagaidu valde iecerējusi arī atsevišķa žurnāla izdošanu, kas periodiski sniegtu ziņas par drāmatisko mākslu, speciālus rakstus un latviešu teātŗu aktuālitātēm. Tāpat iecerēta ziņu un materiālu vākšanu latviešu teātŗa vēstures sakārtošanai.

Šie nedaudzie piemēri rāda, ka LTAZ dibināšana bijusi patiesa nepieciešamība un ka tās uzsāktais darbs attaisno režisora Valža Hermaņa aicinājumu teātŗa darbinieku sanāksmē: „Mīliet mākslu sevī, ne sevi mākslā."

R. N

SARDZĒ PAR MŪSU LATVISKO IZGLĪTĪBU

Cieša draudzība un sadarbība izveidojusies Toronto un Hamiltonas latviešu ģimnāziju darbā, kuŗā bez cita lielu piekrišanu guvusi gadskārtējā drāmatisko pulciņu izrāžu apmaiņa. Kā jau mūsu laikrakstā ziņots, nesen Toronto viesojās Hamiltonas ģimnāzisti ar sava drāmatiskā pulciņa jauno iestudējumu. Pašreiz abās skolās notiek pārbaudījumi, tad būs svinīgi izlaiduma akti, šoreiz pat jubilejas zīmē. Hamiltonā 14. maijā būs vispār pirmais ģimnazijas izlaidums, bet Toronte latviešu tautas augstskola varēs iepotīes ar 10. ģimnazistu izlaidumu. Uzņēmumā redzami trīs nenogurstoši „darba rūķi" ģimnazistu audzināšanas darbā: ilggadējā TLTA ģimnazijas inspektrise Vera Slaviešs (pa kreisi) un direktors prof. V. Burkevics no Hamiltonas ģimnazijas pārzines Elzas Gulbes saņem ielūgumu uz Hamiltonas skolas pirmo izlaidumu. Piezīmējams, ka E. Gulbe jau kopš dibināšanas dienas, nu jau 18 gadu, veic arī Hamiltonas latviešu sestdienas skolas pārzines pienākumus.

Foto: J. Līgers

VAJADZĪGS
laikraksta iespiedējs
ar pieredzi pie Kelly Nr. 2 tipa mašīnas. Nepilns darba laiks. Zvanīt vakaros pēc plkst. 6 tālr. 536—5235 (Toronto) vai rakstīt šīs avīzes birojam — 491 College St., Toronto 4, Ont.

TORONTO ZIŅAS

● Ģimenes dienas sarīkojumu no Latvijas iebraukušajām vecajām māmuļām TLB dāmu komiteja rīko 8. maijā plkst. 3 dienā Latviešu namā, un tajā piedalīsies arī rakstniece Biruta Senkēviča. Visas māmuļas aicinātas piedalīties šajā draudzības pēcpusdienā, kas jau kļuvusi par jauku tradīciju. Tāpat dāmu komiteja līdz pieteikties visas tās māmuļas, kuŗas iebraukušas pēdējā laikā, kādēļ speciālus aicinājumus nav saņēmušas. Tuvāku informāciju sniedz TLB dāmu komitejas pr-ce Edīte Āpše (tālr. 461-9979).

● „Nakts Atēnās" sauksies saviesīgs vakars ar deju, kuŗu 14. maijā plkst. 8 vakarā Igauņu namā (959 Broadview Ave.) rīko TLB dāmu komiteja. Sarīkojumam grieķisku noskaņu piedos ne tikai telpu dekorējums, bet arī mūzika, ēdieni un atbilstoši dzērieni.

● Latviešu nama dāmu komitejas gada sapulce notiks 26. maijā plkst. 7 vakarā Latviešu namā. Sapulcē aicinātas piedalīties visas latviešu organizāciju un draudžu dāmu komiteju darbinieces, kā arī atsevišķas tautietes, neatkarīgi no piederības kādai organizācijai vai draudzei, kas vēlas aktīvi līdzdarboties Latviešu nama veidošanā. Sapulcē paredzēti ziņojumi par dāmu komitejas līdzšinējo darbību, pārrunas par nākotnes iecerēm un uzdevumiem, kā arī amatpersonu izraudzīšana.

● No Eiropas iecelojušo mākslinieku dibinātā apvienība „Krāsa un forma" (The Colour and Form Society) savu 14. gadskārtējo izstādi atklās 8. maijā plkst. 3 dienā — universitātes Hart House mākslas galerijā. Apvienības priekšsēdis jau vairākus gadus ir igaunis Osvalds Timmas, un tajā sastāv arī vairāki latvieši. Cik zināms, šī gada izstādē ap 40 gleznu un skulptūru vidū būs arī latviešu gleznotāja A. Nuliša darbi. Izstāde turpināsies līdz 31. maijam, darbdienās būs atvērta no plkst. 10 rītā līdz 8 vakarā, bet svētdienās no plkst. 2 līdz 5 dienā.

● Ar sirdstrieku 66 gadu vecumā miris Herberts Baude. Viņš dzīvoja Hamiltonā, bet bija Toronto Sv. Andreja draudzes loceklis. Nelaiki pārveda uz Toronto, kur pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu viņu 3. maijā izvadīja māc. A. Čops.

● Austrumu draudzes dāmu komiteja rīko draudzes vakaru 8. maijā, tūlīt pēc Ģimenes dienas dievkalpojuma, kas Sv. Barnaba baznīcā sāksies plkst. 2 dienā. Draudzes vakarā Evalds Lejiņš rādīs savu krāsu filmu, kas uzņemta Dienvideiropas ceļojumā.

● Pēc pēkšņas, bet grūtas slimības Toronto 74 gadu vecumā miris Kārlis Ezergailis. Nelaiki 4. maijā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu izvadīja māc. A. Briedis. Sēroošo piederīgo vidū ir dzīvesbiedre Zelma, meita Elga Lazda, znots, mazmeita un citi tuvinieki, kā arī kupls drauga un paziņu pulciņš.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristīja Arnoldu Māri Treiju, Arvīda un Rutas dēlu.

● Dievgalda trauku komplektu Austrumu draudzei dāvinājusi dāmu komiteja sakarā ar draudzes 10 gadu darbības atceri. Trauku komplekts pasūtināts Grimmingera firmā Vācijā un izmaksājis 437,35 dol. Jaunos dievgalda traukus pirmoreiz lietos jauniešu iesvētīšanas dievkalpojumā, kas paredzēts 3. jūlijā plkst. 2 dienā Sv. Barnaba baznīcā.

● Mākslinieka O. N. Grebžes gleznu izstāde laikā no 21. — 23. maijam notiks Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā. Izstādi atklās 21. maijā plkst. 5 dienā, un tā būs šī gada sarīkojumu sezonas ievadījums Tālavā.

● Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabenes pārvalde darbosies šādā sastāvā: priekšsēdis Br. Upāns, viņa vietnieks A. Rāviņš, sekretārs J. Ābols, kasieri A. Gulbis un J. Cers, apkopšanas darbu vadītājs K. Zariņš.

● Montrealas mākslinieces Alises Kalniņas gleznu izstādi 6. maijā atklās Bergdona galerijā, kur tā turpināsies līdz 21. maijam. Mākslinieka A. Brūvera gleznu izstādi DV namā slēgs 8. maijā plkst. 10 vakarā.

● Kurzemes krišanas atceres svētbrīdis Saulainē pie Krituošo karavīru pieminekļa notiks 7. maijā plkst. 6.30 vakarā. Tai pašā dienā plkst. 7.30 vakarā Toronto viesosies Klīvlendas latviešu koris diriģenta J. Ūdra vadībā, sniedzot koncertu Parkdale Collegiate telpās. Šo koncertu rīko Latviešu koncertapvienība Toronto.

● LKIA informācijas daļas vadītājs J. Grīnvalds lūdzis LA redakciju labot apvienības ielaisto kļūdu pateicības sludinājumā mūsu Lieldienu numurā: LKIA izsaka pateicību dekorātoram K. Bērziņam, nevis K. Zariņam.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
nekustamā darbu birojs
1 Lesmill Ave., Toronto
(Don Mills & Carlaw)
Tālr. HO 4-3001

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO, CREDIT UNION LIMITED

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām ceku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Birojs atvērts 6 dienas nedēļā, pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, sestdienās no 9—1.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 28. februāri bija $1,413,683.47.

ANDREJSONS
APDROŠINA
163 — 7313

Būvinženieri un publi

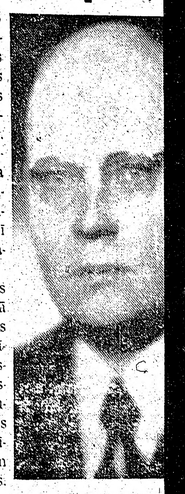

Anglijā 15. aprīlī gandrīz 70 gadu vecumā miris būvinženieris, virsleitnants un publicists Kārlis Upesleja. Viņš dzimis 1896. gada 27. aprīlī Dzelzavas pagastā, beidzis Latvijas universitātes inženierzinātņu fakultāti. Mūža pēdējo cēlienu K. Upeslejs kopā ar dzīvesbiedri pavadīja savā mājā Vestdulvičā pie Londonas, kur viņu pēkšņi pārsteidza trieka. Apglabāts 21. aprīlī Brukvudas kapos latviešu nodalījumā.

Kas pazina Kārli Upesleju, tas zinās, ka pamazā auguma vīrā bija iemiesots ļoti dinamisks gars; viņš ar jaunekļa aizrautību, milzīgu enerģiju un sirdsdegsmi nodevās dažādiem idejiskiem un praktiskiem pasākumiem. Būdams dziļi pārliecināts latvietis, viņš 1919. g. brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā un piedalījās atbrīvošanas cīņās. Par nopelniem Latvijas neatkarības labā pirmā ministru kabineta sēdē 1920. gada 20. martā K. Upesleju paaugstināja par virsleitnantu. Savā mūžā viņš ieņēmis veselu virkni atbildīgu amatu, būdams Rīgas pilsētas ēku daļas vadītājs, Hipotēku bankas inspektors, mācības spēks Rīgas pilsētas tehnikumā, ilgus gadus darbojies Dzelzceļu virsvaldē, veikdams dažādus uzdevumus un pētījumus. Jau kā students viņš bija aktīvs sabiedriskajā darbā, vairākkārt ievēlēts studentu padomē, bijis studentu pārstāvis Universitātes padomē, piedalījies studentu padomes grāmatnīcas noorganizēšanā un bija tās pirmais vadītājs. Blakus šiem praktiskajiem pasākumiem, viņš lielu sirdsdegsmi veltīja arī tīri idejiskam darbam, vairākus gadu desmitus darbodamies kā aktīvs publicists un redaktors. K. Upesleja nodibināja akadēmisko laikrakstu „Students" un to rediģēja, tāpat nodibināja laikrakstu „Jaunatnes Dzīve", ilgus gadus sastādīja un rediģēja populāro „Universitātes kalendāru". Tai pašā laikā viņš bija ražīgs līdzstrādnieks dienas presē un periodikā — „Brīvā Zemē", „Rītā", „Pēdējā Brīdī", „Latvijā", „Dzelzceļu Vēstnesī", „Dzelzceļniekā", „Aizsargā" un citos žurnālos, laikrakstos un kalendāros, publicēdamies ar īsto vārdu un daudziem pseudonīmiem. K. Upesleja, cik zināms, ir viens no retajiem, kas lietojis ap 150 pseudonīmu tikai „Dzelzceļu Vēstnesī" vien. Varētu likties, ka tā ir tikai lielība, ja pag. gada rudenī nebūtu saņēmis K. Upeslejas vēstuli, kuŗā viņš rakstīja: „Lai Tev neliktos pēc tukšas plātīšanās, ka esmu lietojis 150 pseudonīmu, nosūtu norakstu no Latvijas preses b-bas apliecinājuma par manis lietotiem pseudonīmiem." Klāt bija apliecība (noraksts) Nr. 462, kuŗu parakst[ā] va (pr-ks) un H. Zar[ā]tārs) Rīgā, 1937. g. 13. raksta oriģināls glabā būvinž. K. Lejas.) Šis sturīgs piemērs, kas r[ā]du dziļu aizrautību K[ā]vārēja ziedoties kādai darbam.

Kas dzirdējis K. U[ā]nājam publiskās sa[ā]sapulcēs, tas arī zinā[ā]prata klausītājus sais[ā]rout. To bija spiesti[ā]pat viņa pretinieki. K[ā]da 28. septembrī u[ā]gadasvētku aktā N[ā]operā K. Upesleja del[ā]viskā gara un centie[ā]nāsanu latviešu stude[ā]zāciļās — toreiz jaun[ā]studentu vienotnēs, k[ā]ca atklātībā ar savā[ā]cepurēm un krūšu n[ā]viņa degsmes pilnā r[ā]ja kā spirgts vētras b[ā]zvanot jaunu posm[ā]studentu organizāciju[ā]rindiņu rakstītājs kā[ā]dents toreiz sēdēja o[ā]ložā). K. Upesleja bi[ā]kam radās ideja dibi[ā]studentu vienotnes, v[ā]dibināja vienotni Zel[ā]drīz sekoja 3 citas. S[ā]zīmīgs piemērs: vese[ā]K. Upesleja ziedoja n[ā]gā laika un studēja la[ā]meklējot pēc latviešu[ā]matcentieniem. Lielā[ā]zultātā viņš atrada, k[ā]tas pamatcentieni[ā]darbs, skaidrība, brīvī[ā]zeme, kas arī likts v[ā]matprincipos.

Dažreiz K. Upesle[ā]otrs pārmeta, ka viņš[ā]žīgais students" (stud[ā]nekā 15 gadu), bet šī[ā]mēru rāda, ar kādu[ā]viņš varēja ziedoties[ā]tai, ja viņš bija app[ā]rīt, un tiešī šie sabied[ā]

GRĀMATAS, KAS STIPRINA SAVAS TA[ā]TIKUMOS UN BALSTA MŪS IDEJ[ā]CIŅĀ PAR TĀS BRĪVĪBU.

Šīs grāmatas mums šodien visvairāk vaja[ā]

NULE IZNĀKUSI

K. Stalšāna —
KRIEVU EKSPANSIJA UN RUSIFIKACIJA [ā]LAIKMETU TECEJUMĀ $5.00. Grāmata bagātīgi kartēm, kartogrammām un diagrammām. Dr. N. recenzijā par šo grāmatu saka: „Jaunizpētīšana grāmatas temats ir ļoti aktuāls, jo rusifikā[ā]tijā pēdējos gados kļūst arvien akūtāka un šī [ā]TA DOD IEROCUS BALTIEŠU CIŅAI PRET [ā]PĀRESTĪBĀM."
Dr. J. Bračs ievadvārdos saka: „Abām K. Stal[ā]matām ir ne vien neaizstājama zinātniska vēr[ā]tās ir rokasgrāmatas Baltijas tautu politikai. Ir[ā]ka tās tiks tulkotas lietuviešu, angļu un vācu va[ā]

K. Stalšāna pirmā grāmata —
LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU AUSTRUMU AP[ā]LIKTEŅI. $5.00. Abas augšminētās grāmatas, [ā]apgādā, dabūjamas par $8.00.

B. Senkēvičas —
LATVIEŠU ĢIMENES GODI. — „Grāmata, [ā]stiprina savas tautas tikumos un kuŗai vieta h[ā]belei," saka Dr. N. Vīksniņš. .....

K. Ķezbera —
DR. APPLEBIJA KALPI — Stāsti un noveles .....
Dabūjama grāmatnīcās un pie autora.

DRIZUMĀ IZNĀKS

L. Tolstoja —
TOLSTOJS UN KRISTĪGĀ BAZNĪCA, kuŗā sta[ā]tilpst arī iepriekš publicētā GREKSŪDZE u[ā]KRISTUS ELLI IZNĪCINĀJA — BAZNICA T[ā]NOJA. Grāmata glīti iesieta .....

Apgāds sirsnīgi pateicas visiem K. Stalšāna grāmata[ā]pasūtītājiem.

JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS,
828 HINMAN AVE., EVANSTON, ILL.

Būvinženieri un publicistu K. Upesleju pieminot

Anglijā 15. aprilī gandrīz 70 gadu vecumā miris būvinženieris, virsleitnants un publicists Kārlis Upesleja. Viņš dzimis 1896. gada 27. aprilī Dzelzavas pagastā, beidzis Latvijas universitātes inženierzinātņu fakultāti. Mūža pēdējo cēlienu K. Upeslejа kopā ar dzīvesbiedri pavadīja savā mājā Vestdulvičā pie Londonas, kur viņu pēkšņi pārsteidza trieka. Apglabāts 21. aprilī Brukvudas kapos latviešu nodalījumā.

Kas pazina Kārli Upesleju, tas zinās, ka pamazā auguma vīrā bija iemiesots ļoti dinamisks gars; viņš ar jaunekļa aizrautību, milzīgu enerģiju un sirdsdegsmi nodevās dažādiem idejiskiem un praktiskiem pasākumiem. Būdam dziļi pārliecināts latvietis, viņš 1919. g. brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā un piedalījās atbrīvošanas cīņās. Pēr nopelniem Latvijas neatkarības labā pirmā ministru kabineta sēdē 1920. gada 20. martā K. Upesleju paaugstināja par virsleitnantu. Savā mūžā viņš ieņēmis veselu virkni atbildīgu amatu, būdams Rīgas pilsētas ēku daļas vaditājs, Hipotēku bankas inspektors, mācības spēks Rīgas pilsētas tehnikumā, ilgus gadus darbojies Dzelzceļu virsvaldē, veikdams dažādus uzdevumus un pētījumus. Jau kā students viņš bija aktīvs sabiedriskajā darbā, vairākkārt ievēlēts studentu padomē, bijis studentu pārstāvis Universitātes padomē, piedalījies studentu padomes grāmatnīcas noorganizēšanā un bija tās pirmais vadītājs. Blakus šiem praktiskajiem pasākumiem, viņš lielu sirdsdegsmi veltīja arī tīri idejiskam darbam, vairākus gadu desmitus darbodamies kā aktīvs publicists un redaktors. K. Upesleja nodibināja akadēmisko laikrakstu „Students" un to rediģēja, tāpat nodibināja laikrakstu „Jaunatnes Dzīve", ilgus gadus sastādīja un rediģēja populāro „Universitātes kalendāru". Tai pašā laikā viņš bija ražīgs līdzstrādnieks dienas presē un periodikā — „Brīvā Zemē", „Rītā", „Pēdējā Brīdī", „Latvijā", „Dzelzceļu Vēstnesī", „Dzelzceļniekā", „Aizsargā" un citos žurnālos, laikrakstos un kalendāros, publicēdamies ar īsto vārdu un daudziem pseudonīmiem. K. Upesleja, cik zināms, ir viens no retajiem, kas lietojis ap 150 pseudonīmu tikai „Dzelzceļu Vēstnesī" vien. Varētu likties, ka tā ir tikai lielība, ja pag. gada rudenī nebūtu saņēmis K. Upeslejas vēstuli, kurā viņš rakstīja: „Lai Tev neizliktos pēc tukšas plātīšanās, ka esmu lietojis 150 pseudonīmu, nosūtu norakstu no Latvijas preses biedrības apliecinājuma par manis lietotiem pseudonīmiem." Klāt bija apliecība (noraksts) Nr. 462, kuru parakstījis J. Druva (pr-ks) un H. Zariņš (sekretārs) Rīgā, 1937. g. 13. dec. (Noraksta oriģināls glabājoties pie būvinž. K. Lejas.) Šis ir ļoti raksturīgs piemērs, kas rāda, ar kādu dziļu aizrautību K. Upesleja varēja ziedoties kādai idejai vai darbam.

Kas dzirdējis K. Upesleju runājam publiskās sanāksmēs vai sapulcēs, tas arī zinās, ka viņš prata klausītājus saistīt un aizraut. To bija spiesti apliecināt pat viņa pretinieki. Kad 1925. gada 28. septembrī universitātes gadasvētku aktā, Nacionālajā operā K. Upesleja deklarēja latviskā gara un centienu iedzīvināšanu latviešu studentu organizācijās — toreiz jaundibinātajās studentu vienotnēs, kas tikko nāca atklātībā ar savām īpatajām cepurēm un krūšu nozīmēm — viņa degsmes pilnā runa skanēja kā spirgts vētras brāziens, iestaužot jaunu posmu latviešu studentu organizāciju dzīvē. (Šo rindiņu rakstītājs kā jauns students toreiz sēdēja otra balkona ložā). K. Upesleja bija pirmais, kam radās ideja dibināt latviešu studentu vienotnes, viņš arī nodibināja vienotni Zelmeni, kurai drīz sekoja 3 citas. Šis ir atkal zīmīgs piemērs: veselus 4 gadus K. Upesleja ziedoja no sava dārgā laika un studēja latvju dainas, meklējot pēc latviešu tautas pamatcentieniem. Lielā darba rezultātā viņš atrada, ka mūsu tautas pamatcentieni ir zināmā mērā darbs, skaidrība, brīvība un tēvu zeme, kas arī likts vienotņu pamatprincipos.

Dažreiz K. Upeslejam viens otrs pārmeta, ka viņš esot „mūžīgais students" (studēja vairāk nekā 15 gadu), bet šie pārmetumi nosūtu norakstu no Latvijas preses biedrības apliecinājuma par manis lietotiem pseudonīmiem." tai, ja viņš bija apņēmies to darbi paņēma ļoti daudz laika. Tādēļ jābrīnās, pa kuru laiku viņš varējis arī sarakstīt vairāk nekā 10 grāmatu — zinātniska, tehniska un praktiska satura. Piemēram, viņa grāmata „Lauku būves" veidoja 30 atsevišķus sējumus, bet visas viņa grāmatas kopā aizņēma gandrīz pilnu plauktu. Atceros, ka 1940. gada vasarā, kad boļševiki ienāca Rīgā, K. Upeslejam atsavināja automašīnu, pamatojot, ka viņš to pircis par naudu, kuru ieguvis, ekspluatēdams darba audis. K. Upesleja tad ielika ratos savas grāmatas, aizveda tās uz galvenio milicijas ēku un tur pateica: „Lūk, par šīm grāmatām esmu ieguvis naudu, ekspluatēdams savas smadzenes." Un viņš devās savu auto atpakaļ.

Par darbu Latvijā K. Upesleja bija apbalvots ar Trijzvaigžņu ordeņa 5. šķiru, Latvijas atbrīvošanas piemiņas zīmi un Latvijas 10 gadu pastāvēšanas medaļu. Bija biedrs Latvijas preses biedrībā un Dzelzceļnieku biedrībā.

Trimdā, kuru K. Upesleja vadīja Vācijā (Flensburgā), viņš arvien bija čaklis lekciju lasītājs, skolu dibinātājs un vaditājs, bet Anglijā strādāja par vecāko konsultācijas būvinženieri rūpniecības ēku projektēšanā pie stiegrotā betona projektiem. Viņa projekti sniedzas simtos, kas uzbūvēti Anglijā un tās kolonijās.

Pēdējā vēstulē, kuru saņēmu Lieldienās, K. Upesleja rakstīja: „...Kad iebraucām šai zemē, ik svētdienas pavadījām izbraukumā uz skaistajām Anglijas jūrmalām, bet tagad, kad vecums liek sevi manīt, baudām mājas mieru."

Tagad Kārlis Upesleja aizgājis augstākā mierā. Cilvēks aizgājis, bet paliek viņa darbi un atmiņas par viņu.

Arnolds Skuķis-Rasa

„TE JAU IR" . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

zemēs neeksistē brīvi ievēlēti parlamenti. Attiekšmē uz Paļecki šai iesniegumā teikts, ka bijušais padomju satraps okupētajā Lietuvā ir kara noziedznieks, uz kura sirdsapziņas gul tūkstošiem 1940./1941. gadā nonāvēto un vajāto lietuviešu likteņi. „Tas, ka J. Paļeckis starptautiskās organizācijās kādu pārstāv, nozīmē to pašu, kā kad kāds Hitlera Vācijas funkcionārs nemtos pārstāvēt Vācijas, Austrijas, Polijas vai Čechoslovakijas tautas. Ja kāda organizācija savā vidū uzņem noziedznieku un pēc tam sāk izteikt uzskatus par citām tautām un to institūcijām, tad tas nozīmē apvanojumu ikvienam godīgam demokratam."

Pēc konferences pirmās dienas demonstrācijas parlamenta priekšā Paļeckis preses konferencē Kanberā sūdzējās par to, ka Austrālijas valdība šo demonstrāciju atļāvusi. Sidnejas „Daily Telegraph" par to rakstīja: „Paļeckis teica, ka demonstrācija nepatīkami pārsteigusi viņu zemē, kas to aicinājusi kā viesi. Žurnālisti tad Paļeckim prasīja, vai pēc viņa domām, Austrālijas valdībai būtu vajadzējis demonstrāciju aizkavēt. Paļeckis atbildēja, ka tāda lieta nekad nebūtu varējusi notikt Maskavā. Viņam neesot šaubu, ka demonstrācija esot organizēta un to būtu arī varēts aizkavēt. Daži no demonstrantiem vispār vairs neprotot runāt lietuviski, to vai rums esot kollaboratori, hitlerieši un fašisti. Ja viņi būtu Lietuvā, teica Paļeckis, tad padomju valdība tos būtu tiesājusi, un sodi būtu smagi."

Šī Paļecka valsirdība ierosināja „Daily Telegraph" pārstāvi vadrakstu, kurā lasāms: „Lietuvas prezidents Paļeckis mums devis labu piemēru, kā atšķiras totālitārā domāšana no demokratiskās. Pēc tam, kad pret viņu bija demonstrējuši lietuviešu iecelotāji parlamenta priekšā, Paļecka kungs teica, ka Austrālijas valdībai būtu vajadzējis demonstrācijas aizkavēt. Un viņš piemetināja — ar ironiju, kuru pats neapzinājās, ka tāda lieta nekad kūpinot pašus tēmētājus. Kaut nebūtu varējusi notikt Maskavā. Jā — tieši te jau ir tā sarpība!"

Nākamajā dienā pēc šīs preses konferences, kurā Paļeckis izrādīja šo neapdomāto valsirdību, parlamenta priekšā padomju delegāciju sagaidīja vairs ne dažduci bet vairāk par 100 demonstrantu, vairums lietuviešu, bet arī latviešu. Tie vicināja uzrakstus: „Kopš kura laika Pad. savienībā ir parlaments?", „Kā patiesi tautas pārstāvji var sēdēt kopā ar padomju lellēm?", „Nelaujiet merino vilnai apslēpt sarkanos vilkus!" u.c. Klāt bija arī ap 20 policistu, kuriem bija dots rīkojums nekavēt demonstrantus, ja tie izturas mierīgi. Divām demonstrantēm lietuviešu tautas tērpos pat atļāva nostāties pie pašas parlamenta ieejas un delegātiem izdalīt skrejlapas, kas protestēja pret padomju okupāciju Baltijas valstīs. Šo demonstrāciju plaši aprakstīja Kanberas un Sidnejas lielākie laikraksti, filmēja arī televīzija un demonstrantus intervēja radiofons.

Paļecka neveiklo aicinājumu baltiešu imigrantiem brukt uz savu dzimteni, lai pārliecinātos, ka „tagad tur viss ir citādi", laikrakstā „Daily Telegraph" lasīta ja vēstulē veikli izmantoja sidnejietis V. Bērziņš, paskaidrojot: „Es apmeklēju Latviju kopā ar sievu 1963. gadā, bet mūsu kustības brīvība bija ierobežota ar Rīgas apkārtni. Padomju iestādes mums pat neļāva apmeklēt sievas vecāku kapus 80 jūdžu no Rīgas, lai tur noliktu ziedus, kaut arī mums šāda atļauja bija iepriekš noteikti apsolīta. Mums pat aizliedza apmeklēt manu māsu, kas pavadīja vasaru tikai 5 jūdzes no Rīgas... Aizliedzot tūristiem apmeklēt Baltijas valstu lielāko daļu, padomju iestādes ir padarījušas tūristiem praktiski neiespējamu pārliecināties par padomju valdīšanas t.s. sasniegumiem."

Tā okupētās Lietuvas kipara J. Paļecka izraudzīšana par padomju delegācijas vadītāju starptautiskajā parlamentāriešu konferencē Kanberā Maskavai nodarījusi vairāk jauna nekā laba, jo pielādētā propagandas pistole sprāgusi uz otru pusi, krietni apkūpinot pašus tēmētājus. Kaut vārds šajās dienās ir plaši pieminēts visas Austrālijas presē.

A. L.

GRĀMATAS, KAS STIPRINA SAVAS TAUTAS TIKUMOS UN BALSTA MŪS IDEJISKĀ CIŅĀ PAR TĀS BRĪVĪBU.

Šīs grāmatas mums šodien visvairāk vajadzīgas!

NULE IZNĀKUSI

K. Stalšāna —

KRIEVU EKSPANSIJA UN RUSIFIKĀCIJA BALTIJĀ LAIKMETU TECĒJUMĀ $5.00. Grāmata bagātīgi ilustrēta kartēm, kartogrammām un diagrammām. Dr. N. Vīksniņš recenzijā par šo grāmatu saka: „Jauniznākušās K. Stalšāna grāmatas temats ir ļoti aktuāls, jo rusifikācija Baltijā pēdējos gados kļūst arvien akūtāka un šī GRĀMATA DOD IEROČUS BALTIEŠU CIŅAI PRET KRIEVU PĀRESTĪBĀM."

Dr. J. Bračs ievadvārdos saka: „Abām K. Stalšāna grāmatām ir ne vien neaizstājama zinātniska vērtība, bet tās ir rokasgrāmatas Baltijas tautu politikai. Ir jāgaida, ka tās tiks tulkotas lietuviešu, angļu un vācu valodā."

K. Stalšāna pirmā grāmata —

LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU AUSTRUMU APGABALU LIKTEŅI. $5.00. Abas augšminētās grāmatas, pasūtīnot apgādā, dabūjamas par $8.00.

B. Senkēvičas —

LATVIEŠU ĢIMENES GODI. — „Grāmata, kas mūs stiprina savas tautas tikumos un kurai vieta blakus Bībelei," saka Dr. N. Vīksniņš. $4.00

K. Ķezbera —

DR. APPLEBIJA KALPI — Stāsti un noveles $4.00
Dabūjama grāmatnīcās un pie autora.

DRĪZUMĀ IZNĀKS

L. Tolstoja —

TOLSTOJS UN KRISTĪGĀ BAZNĪCA, kurā starp citu ietilpst arī iepriekš publicētā GREKSŪDZE un leģenda KRISTUS ELLI IZNĪCINĀJA — BAZNĪCA TO ATJAUNOJA. Grāmata glīti iesieta $3.50

Apgāds sirsnīgi pateicas visiem K. Stalšāna grāmatas iepriekš pasūtinātājiem.

JĀŅA ŠĶIRMANTA APGĀDS,
828 HINMAN AVE., EVANSTON, ILL.

Aprīlis Milvokos

Ja aprīļa pirmā puse Lieldienu laika dēļ Milvoku sabiedriski-kultūrālajā darbā bija paklusa, tad jo rosīga tā kļuva abās pēdējās nedēļās.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 17. aprīlī noorganizējusi glezniecības entuziastes Vilmas Goldmanes priekšlasījumu par glezniecību, apvienotu ar gleznu krāsu fotografiju izrādi. Vilma Goldmane ar lielu sirsnību un milestību savākusi vairākus tūkstošus trimdas gleznotāju darbu attēlus krāsās. Daļu viņa gleznieciības interesentiem demonstrēja jau pirms gada. Soreiz, savā otrā attēlu domonstrējumā, viņa galvenokārt rādīja trimdā izaugušo gleznotāju darbus, tos interesanti un lietpratīgi komentēdama un analizēdama. Jāpiemetina, ka Goldmane, studējot arhitektūru Latvijas universitātē, klausījusies arī mūsu gleznieciebas lielmeistara prof. V. Purvīša lekcijas par gleznieciību, kas viņā, tāpat kā daudzos citos latviešu architektos, modinājusi lielu interesi par krāsu mākslu. Gan pati nekļūdama par gleznotāju, viņa prof. Purvīša lekcijās gūto papildinājusi vēlāko gadu studijās gan literatūrā, gan uz citīgos izstāžu apmeklējumos, tā iegūdama pamatīgas zināšanas par glezniecību. Daudzajās un biežajās gleznu izstādēs Milvokos ap viņu allaž pulcējas glezniecības interesenti, ar lielu interesi un uzmanību uzklausot viņas spriedumus un vērtējumu. Tādēļ arī šīs viņas rīkotās gleznu krāsu attēlu izrādes ir ievērojams un vērtīgs notikums ne vien attēlu, bet arī pašas Goldmanes komentāru dēļ.

Nedēļu vēlāk (24. un 25. apr.) tās (Sv. Jāņa draudzes dāmas) milvokiešiem deva iespēju iepazīt tālu ciemiņu no Toronto — gleznotāju Daini Miezāju (kurš ar savu dzīvesbiedri bija ieradies arī personīgi) un viņa darbus. Dainis Miezājs ir mūsu jaunās paaudzes gleznotājs, kas mākslai pieiet ar lielu nopietnību. Viņš ir moderns gleznotājs, bet modernisms viņa uztverē un darbu tematiskā apdarē nav palaidnīga niekošanās ar otu un krāsām! Viņa gaumīgā krāsu gamma, veidota klusinātos, nosvērtos toņos, ir tīkama, saista skatītāju interesi un iemanto to cieņu un respektu. Skate bija labi apmeklēta, bet pārdoto darbu skaits Milvoku apstākļos varēja būt lielāks.

Kupls skaits DV darbinieku u. c. organizāciju pārstāvju 23. aprīļa vakarā sumināja vietējās DV apvienības ilggadīgo vicepriekšnieku Edgaru Peniķi, kurš pirms pāris dienām bija kļuvis 60-gadnieks. Vanagu mītnē jubilāru sveica apvienības pr-ks V. Aparjods, pasniedzot sumināta ju kopīgu velti — Ilgas Rekes gleznu, bet vanadžu pr-ce Z. Vilciņa — rozes. Režisore M. Valtere-Einberga sveica ar dzejoļa skandējumu. Bija ieradies arī ASV DV pr-ks V. Hazners. Viņš tencināja jubilāru par darbu DV organizācijā, tāpat arī ASV DV valdes loceklis P. Ozoliņš. Vēl sveicināja Milvoku organizāciju vaditāji un pārstāvji, tā parādot cieņu un godu darbiniekam, kurš to patiešām arī pelnījis.

Rosīga un ievērojama dziesmu draugu vienība Milvokos ir jauktais koris Dzimtene, kuru diriģē brīvmāksliniece Alvīne Sinepe. Faktiskais koŗa darba sākums ir 1952. gada 21. septembrī, kad tas kā neliela dziedoņu kopa pirmo reizi kuplināja toreiz tikko nodibinātās Sv. Jāņa draudzes pirmo dievkalpojumu. Tikai pirms pieciem gadiem koris pārveidojās par patstāvīgu organizāciju, lai savās rindās varētu iesaistīt arī citu draudžu un konfesiju dziesmu draugus un kopējus. Koncerti pašu mājās, visu Milvoku draudžu dievkalpojumu kuplināšana un piedalīšanās visos Amerikas kontinenta latviešu dziesmu svētkos ir šī koŗa aizvadīto gadu veikums. Piecu gadu darbības atcerē (30. aprīlī) koris saņēma savu vienības simbolu — karogu, kas darināts pēc koŗa dziedoņa arch. A. Kreišmaņa metta un iegādāts par pašu koristu saziedotiem līdzekļiem. Karogu iesvētīja luterāņu mācītāji Ed. Putniņš un A. Kalnājs un katoļu prāv. B. Baginskis. Pēc tam notika skaists jubilejas koncerts, kuŗam izskanot kori cildināja un sveica daudzie klausītāji un Milvoku organizāciju u. c. koŗu pārstāvji un vaditāji — V. Gailāns, V. Aparjods un J. Zvērs. No Kalamazū bija atbraukusi koŗa Dziesmu Vairogs pr-ce Austra Sīle, lai nodotu šī koŗa sveicienus, un diriģents R. Zuika, lai sveicinātu no latviešu koŗu apvienības.

Vēl aprīlī Milvokos notika Lilijas un Laimdotas Gleškes tautas dziesmu koncerts (23. apr.), kuŗu bija rīkojusi Plkv. Kalpaka skola, sporta kopas Auseklis balle, (16. apr.), kuŗas atlikumu rīkotāji atvēlēja Latviešu nama celšanai, bet vanadžu kopas 14. gadasvētkos (17. apr.) Anda Andersone stāstīja par pieredzēto un gūto Divreizdivi nometnē un Ella Andersone referēja par pareizu tautas tērpa valkāšanu.

R. Č.

Gatavojas svētbrīdim Lommelē

ANGLIJAS DVF VALDES SĒDE LONDONĀ

Pēc martā notikušās delegātu sapulces un vadības pārvēlēšanas Anglijas DVF zemes valde priekšsēža L. Rumbas vadībā sanāca darba sēdē 1. maijā Londonā, piedalotles valdes locekļiem J. Frīsvaldam, J. Miezītim, G. Rītiņam, K. Ampermanim, A. Liepiņam, R. Krūmiņam un darbvedim A. Lazdiņam.

Anglijas DVF valdes uzdevumā Koventrijas nodaļas valdes priekšsēža Ž. Lieģa rīkotajam kopīgajam izbraukumam Vasarsvētkos uz latviešu karavīru atdusas vietu Lommeles kapsētā Beļģijā pieteicies kupls dalībnieku skaits, kas vēl turpina augt. Filmoperātors V. Lēmanis svētbrīdi kapos filmēs savai nākamai filmai par latviešu dzīvi dažādās Eiropas zemēs. Diriģenta N. Kandroviča vadībā kapos dziedās Koventrijas un Notingemas latviešu jauktie koŗi, bet vakarā koncertēs sarīkojumā Briselē. Vietējā DV Beļģijas nodaļa ar priekšsēdi E. Ozolu aktīvi veic organizēšanas darbu.

Kultūras daļas vaditājs J. Miezītis ziņoja, ka zemes valdes Londonā rīkotais Kalpaka un Latviešu leģiona dienas sarīkojums apmeklētāju ziņā bijis viens no kuplākajiem pēdējos gados, jo daudzus pievilka Koventrijas un Notingemas koŗu koncerts, bet prāvāki bijuši arī izdevumi, kādēļ nāksies nedaudz piemaksāt. No sarīkojuma ienākumiem 5 märc. ziedotas Kalpakiešu biedrībai.

Tradicionālais DVF Jāņu sarīkojums notiks 18. jūnijā Latviešu mājā Almelijā ar karoga pacelšanu plkst. 6 vakarā. Priekšnesumus sniegs skaitliski kuplais Bradfordas vīru koris Daugava dir. A. Pommera vadībā un DVF Bradfordas nodaļas tautas deju kopa Sakta Mērijas Liepiņas vadībā. Arī šoreiz būs loterija, kuŗas vajadzībām man-

(Nobeigums 8. lpp.)

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NJUJORKA

● Njujorkas latviešu katoļu draudze 30. aprīlī bija rīkojusi maija sagaidīšanu jaunajā īpašumā Bronksā. Adrijenne Apsīte-Majinovska lasīja Jāņa Veseļa darbus. Izlozējā divas gleznas, rokdarbus, keramiku un citus laimestus. Sarīkojums beidzās ar deju. Dāmu komiteja bija rūpējusies par atspirdzinājumiem. Sarīkojuma atlikums nama vajadzībām.

● Lojālitātes parādē Njujorkā 30. aprīlī laika apstākļi bija neizdevīgi, kādēļ dalībnieku bija tikai ap 15.000. Latvieši šogad parādē organizēti nepiedalījās. Šī parāde savā laikā radās kā pretspēks komūnistu rīkotajām maija parādēm, bet pēdējos gados tās nozīme mazinājusies, jo Njujorkā nenotiek vairs maija parādes, bet tikai atsevišķas demonstrācijas.

KALAMAZŪ

● Gadskārtējās Latviešu biedrības spodrības stundās piedalījās kāds ducis dalībnieku, vairums gan pašu „biedrības vīru", kuŗi apkopa Latviešu nama ārpusi un to, cik bija iespēju, izdailoja.

● Mazākajiem latviešu skolas audzēkņiem 1. maija bērnu pēcpusdienas uzvedums „Pēterītis un vilks" deva tik lielu pārdzīvojumu, ka drošību no „vilka" nācās meklēt pie vecākiem. Uzvedumu un visu bērnu pēcpusdienu latviešu skolai bija sagatavojusi Kalamazū studenšu korporāciju kopa.

„Pēterītis un vilks' bija P. Austriņa tulkojums no kāda amerikāņu tēlojuma, to iestudējis R. Rollis, bet tēlotāji bija E. Austriņa, M. Austriņš, S. Austriņa, L. Valtere, D. Rullis, R. Mazkrista, I. Klarks, L. Namatēvs, L. Kazaks, M. Sinte un K. Austriņa.

Bērnu rītu ievadīja un arī pabeidza vecāku padomes priekšsēdis P. Lizenbergs, uzrunu teica korporāciju kopas seniore L. Valtere.

● Kalamazū mūzeja direktora ierosinājumā un izkārtojumā 13. un 14. aprīlī vietējā televizijas raidītājā Alise Ose sniedza intervīju un demonstrēja latviešu tautiskās rotas un daiļamatniecības izstrādājumus.

● Pēc trīs dienām 1. maijā slēdza Toronto mākslinieka Daiņa Miezāja gleznu skati Latviešu biedrības namā, kuŗu apmeklēja vairāk nekā 100 interesentu, savā īpašumā iegūstot 3 gleznas.

ROČESTRA

● Ģimenes dienas dievkalpojums, kuŗu vadīja māc. T. Zīraks, bija pulcējis daudz baznīcēnu. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās draudzes dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdus mielastam, par godu latvju mātei un ģimenei. Priekšnesumu daļā svētdienas skolas audzēkņi mūzicēja; kopā ar 28. gaidu pulciņa guntiņām viņi bija arī čakli piepalīgi dāmu komitejai. Ģimnasta ievadījumā godināja ilggadējo dāmu komitejas locekli Karlīni Mitenbergu, kuŗai šais dienās aprit 70. mūža gads. Viņu apsveica un ziediem apveltīja dāmu komitejas pr-ce V. Līdere, bet svētdienas skola pasniedza mazu piemiņas veltī.

ALJAs sešu nedēļu nogales kursu otra posma simbolu pēc kopīgas sēdes Čikagā apskata (no kreisās) kursu valdes sekretāre Dace Ķezbere, Čikagas latviešu biedrības sekretāre Lidija Kirsteina, kursu valdes priekšsēdis Juris Jauntirāns, Čikagas latviešu organizāciju apvienības sekretārs Rolands Kirsteins, ČLOA viceprieksšēdis Ričards Kalunds, kursu valdes kasiere Mārīte Ķezbere, Čikagas latviešu jaunatnes pulciņa priekšsēdis Jānis Plūme, kursu valdes sekretāre Māra Romane un kursu valdes padomnieks Olģerts Pavlovskis. Foto: D. Tomsons

BILŽU un DOKUMENTU IELOGOŠANA

Ielogojam visu katrā lielumā. 700 dažādi logātu paraugi.

THE PICTURE FRAME SHOP

Danforth Avenue, Toronto, Ont., tālr. 461—4543.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave.. Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTĪ ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa divstāvu 9 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 virtuves, ūdens eļļas apkure, garāžas iespējas. Kopējā cena $25.500, iemaksa $5.000.

Kingston Rd. — Blantyre: 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, 2 vannas istabas, ūdens eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $17.900.

King — Spencer: Atsevišķa 3 dzīvokļu dubultķieģeļu māja, centrālā apkure, dubultgarāža. Kopējā cena $27.500, iemaksa $5.000.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 5 GADIEM UZ VISIZDEVĪGAKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ

Austra Augenberga

LIELDIENAS HOLANDĒ

CEĻOJUMA PIEZĪMES

Holandi daudzi dēvē par tulpju un vējdzirnavu zemi. Man Holande ir Rembranta un van Goga zeme. Tulpes zied tikai dažas nedēļas gadā; vējdzirnavas pamazām izzūd. No kādreizējām 6000 vējdzirnavām palikušas tikai 1000, no tām vēl darbojas ap 600. Drīz arī tās aizstās modernā technika, tad paliks tikai dažas kā mūzeja priekšmeti. Jau tagad var nobraukt diezgan lielus attālumus, neredzot vējdzirnavu. Bet — kamēr vien pastāvēs civilizētā Eiropa, cilvēki apbrīnos Rembrantą un van Goga ģeniju. Taisnība, vējdzirnavas vēl arvien skaitās Holandes simbols, kuru var redzēt visur — uz vāzēm, traukiem, pieminās lietiņām. Kādā restorānā mums pasniedza saldējumu — rotātu ar miniatūru vējdzirnavu attēlu, bet pie griestiem bija lustras vējdzirnavu veidā!

Vairums latviešu dzīvo angļu valodas zemēs, kuŗās māksla nav pirmā vietā, tādēļ minēšu gleznu galerijas šī raksta beigās, bet sākumā pakavēšos pie praktiskām lietām.

Holande ir viena no mazākajām Eiropas zemēm, kuŗu var šķērsot īsā laikā. Autoceļi ir ļoti labi: holandieši apgalvo, ka tie esot labākie Eiropā (bet to pašu apgalvo arī vairākas citas Eiropas valstis!). Holandieši ir laipni, sevišķi pret tūristiem, kas runā angliski, bet neieteiktu daudz lietot vācu valodu, kaut arī pirmais pēckaŗa rūgtums jau izzudis. Holandieši nepazīst krievu okupācijas, bet tikai vācu, un tajā viņiem bijuši daudzi rūgti piedzīvojumi. Mums rādīja ciemu, kuŗā pretestības kustības dalībnieki nogalinājuši kādu vācu virsnieku; vācu atmaksā nošauti visi vīrieši vecumā no 21—30 gadiem.

Holandes viesnīcas un restorāni ir nevainojami tīri, ēdiens bagātīgs un garšīgs, stipri atgādinot latviešu virtuvi. Starp citu — Holande ir žāvētu zušu un siļķu zeme, un šīs zivis vietām pārdod pat lielās. Holande nav arī dārga zeme. Tūristiem neparastas ir vienīgi ārkārtīgi stāvās un šaurās kāpnes vecākajās Amsterdamas viesnīcās: holandieši stāsta, ka neesot iespējams pa tām uznest augšējos stāvos mēbeles, tādēļ tās tiekot „uzceltas" ar sevišķām ierīcēm.

Nebeidzams zaļš līdzenums, kuŗā ganās raibas austrumfrīzu govis, kanāļiem šķērsots, zaļi koku puduri, sarkanbrūnās ķieģeļu mājiņas ar baltiem logu rāmjiem un divkrāsainiem slēģiem, horizonta malā vējdzirnavas — tā ir parastā Holandes ainava. Tā patiks mūsu zemgaļiešiem. Saulainā dienā šī ainava atplaukst krāsu košumā: sarkanās mājas zaļajā fonā rada īpatu krāsu gammu.

Holande ir arī puķu zeme: ziedu bagātība ir visur — viesnīcās, restorānos, pat autobusi un privātās automašīnas bieži izgreznotas ar puķu vītni. Šis pavasaris bijis pārāk auksts, tādēļ tulpes bija aizkavējušās, bet visur — arī pilsētās — bija redzami lieli dzelteno narcišu laukumi. Bija interesanti vērot lielo puķu ūtrupju namu Alsmerā, jo Holande eksportē puķes lielā daudzumā. Puķes pieved laivās pa kanāļiem. Ūtrupju namā ir atsevišķas nodaļas grieztiem ziediem un podu puķēm. Pirmajā nodaļā milzīgi galdi noklāti no vietas ar rozēm, neļķēm, ceriņiem, tulpēm, apelsīnu ziediem u.c. Otrā nodaļā novietotas visdažādākās podu puķes, sākot ar vienkāršām cinerārijām un beidzot ar acalejām un citiem silto zemju augiem. Ūtrupes notiek ar diezgan komplicētas mechanizētas sistēmas palīdzību.

Holande pratusi labi savienot modernās ērtības un savas vecās nacionālās īpatības. Daudz vietās ciemos visas sievietes vēl nēsā ikdienā savu gleznaino nacionālo tērpu. Tā, piemēram, vecajā zvejnieku ciemā Spakenburgā redzamās uz katra soļa sievietes nacionālos apģērbos, pat braucam ar divriteni.

Neizsmeļama tūristam liekas Amsterdama. Tās iedzīvotāju skaits sasniedz gandrīz miljonu. Lieliski ir veclaicīgi stūrīši, puķu tirgus pie kanāļa pilsētas centrā, vecas celtnes un tilti pāri daudzajiem, koku apēnotajiem kanāļiem. Ne par velti Amsterdamu dēvē par ziemeļu Venēciju. Ērti kuģīši izvadā apmeklētājus pa kanāļiem un milzīgo ostu. Garām slīd veco Amsterdamas patriciešu lepnās mājas ar veclaicīgām fasādēm. Mums rādīja senlaicīgu celtni, izgreznotu ar divām nēģeŗu galvām: tā agrāk piederējusi kādam — vergu tirgotājam. Vairums šo māju vispār piederējis „Austrumindijas tirdzniecības sabiedrības" bagātniekiem. Amsterdamā ir ap 50 kanāļu un 500 tiltu; dažiem no tiem ļoti veca konstrukcija. Šie kanāļi sadala pilsētu it kā 70 atsevišķās saliņās.

Holande ir pašlaik visbiežāk apdzīvotā vieta Eiropā (apm. 884 iedzīvotāji uz 1 kv. jūdzi). Reizē ar to Amsterdamā jūtams liels dzīvokļu trūkums: jaunlaulātajiem jāgaida apm. 3 gadi, kamēr dabū dzīvokli. Ire strādnieku kvartālos nav augsta, bet intelģento profesiju darbiniekiem jāizdod ap 25% no ienākumiem, lai samaksātu par dzīvokli piemērotā rajonā. Daudzi tādēļ cenšas izlīdzēties ar „peldošu dzīvokli", t.i. dzīvo mazā kuģītī, kas apgādāti ar visām modernajām ērtībām. Viena no pirmajām šādas peldošas mājas īpašniecēm bijusi kāda amerikāniete, kas ierīkojusi tur savu skolu. Jaunu ēku celšana Amsterdamā izmaksā ļoti daudz, jo savienota ar lielām grūtībām: mīkstajā zemē jāiedzen gari pāļi, lai dotu drošu pamatu celtnei.

Viena no Amsterdamas speciālitātēm ir dārgakmeņu apstrādāšana. Tūristi var apmeklēt dārgakmeņu slīpēšanas darbnīcas un izsekot to apstrādāšanas procesam; speciālā telpā novietotas rotas lietas, kuŗu cena ievērojami zemāka nekā, piemēram, Londonā. Stāsta, ka starpība sasniedzot pat 40%.

Amsterdamas galvenajās ielās daudz greznu veikalu. Pārsteidz lielais antikvāriātu skaits; daudz veikalos redzami orienta ražojumi, piemēram — no Indonēzijas: nav jāaizmirst, ka Holande ir veca koloniju valsts. Satiksme ielās ļoti dzīva. Bez parastā automobiļu skaita pārsteidz riteņbraucēju daudzums: Amsterdamā esot 600.000 divriteņu. Pat karaliene Jūliana agrāk labprāt izbraukusi ar divriteni, bet viņas meitas to lietojušas braukšanai uz skolu.

Amsterdamā rīko dažādus izbraukumus autobusos uz visām Holandes malām. Šajās ekskursijās redzamas tiklab Holandes lauku ainavas, kā arī mazas un lielas pilsētas, bet gīdi stāsta, ka Holande arvien vairāk pārvēršoties par rūpniecības zemi. Kādā no izbraukumiem apskatījām holandiešiem raksturīgo koka tupeļu darbnīcu. Ap 30 % holandiešu vēl arvien valkā šos īpatos, izrakstītos koka apavus. Agrāk viena pāŗa pagatavošana prasīja vairāku stundu darba, tagad ar mašīnu palīdzību tas notiek 15 minūtēs. Arī paši redzējām, kā no koka gabala „izaug" tupeļu pāris.

Roterdamā nopostīta kaŗa laikā. No vecajām celtnēm neskarts palicis vienīgi pilsētas valdes nams. Nopostīto ēku vietā tagad paceļas ultramodernas celtnes, grezni veikali, ar visām ērtībām ierīkoti restorāni u.c. Arī Roterdamas ostu var apbraukāt ērtā kuģītī: Holande lepojas, ka šī viņu osta esot lielākā pasaulē, — lielāka pat par Nujorkas ostu. Ostā redzami dažādu valstu kuģi, to vidū arī viens ar krievu uzrakstu. No 350 pēdu augstā „Euromasta" torņa, kuŗa virsotnē ierīkots restorāns, atklājas plašs skats uz ostu, pilsētu un visu apkārtni.

Ļoti moderna pilsēta ir Hilversuma ar savu modernā stilā celto pilsētas valdes namu. Hilversumā iekārtoti Holandes radioraidītāji. Ir savādi, ka Holandē ir atsevišķi raidītāji protestantiem, katoļiem un sociālistu partijai.

Holandei praktiski ir divas galvaspilsētas — Amsterdama un Hāga. Amsterdama ir saimnieciskās un garīgās dzīves centrs, tur atrodas arī karaļpils, kuŗa gan kalpo tikai reprezentācijas uzdevumiem, jo karaliene Juliāna mīl uzturēties savā Sēstdļikas pilī. Hāgā ir ministrijas, ārzemju sūtniecības, parlaments, uz kuŗa atklāšanu karaliene katru gadu brauc zeltītā karietē. Hāgā atrodas arī „miera pils", kuŗā savās sēdēs sanāk starptautiskā šķīrējtiesa. Šī ēka pieejama publikas apskatei. Ir likteņa ironija, ka tā celta konfliktu izšķiršanai miera ceļā, bet pabeigta 1913. gadā, — vienu gadu vēlāk jau izcēlās pirmais pasaules kaŗš. Pils celta ar skotu izcelsmes amerikāņa Karnegija līdzekļiem, bet tās izdaļošanā piedalījušās dažādas valstis. Holande pati devusi krāšņās kristāla kastras, Britanija krāsainos logus, ASV ozola koku, kuŗš klāj pils sienas, u.t.t. Aiz sarkana priekškara novietota milzīga Urala porfīra vāze — pēdējā Krievijas cara Nikolaja II dāvana, ar dāvinātāja vārdu (šķiet, ka tas ir vienīgais priekšmets Rietumos, uz kuŗa redzams Nikolaja II vārds!). Lielajā sēžu zālē ap milzīgu galdu novietoti sēdekļi, uz kuŗu atzveltnēm redzamas dažādu valstu krāsas (trūkst tikai Latvijas krāsu!), ir arī preses un publikas tribīne. Skaistākā no visām telpām ir tā sauktā Japāņu zāle, kuŗas sienas klāj maigā krāsā veidoti japāņu sienas paklāji — brīnišķīgi smalks rokdarbs! Pie sienas novietotas masīvas Ķīnas vāzes, kuŗu vērtība neesot nosakāma. „Miera pils" celšana izmaksājusi 1 miljonu dol., bet tagad vērtība pieaugusi gandrīz 20-kārtīgi. Pašreiz greznā ēka galvenokārt kalpo starptautisku saimniecisku konfliktu nokārtošanai.

(Nobeigums nāk. numurā)

Latviešu technisko zinātņu darbinieku
kongresa
REFERĀTU KRĀJUMS
SATURĀ:

Prof. O. Biskaps — Architektūra šodienas maiņās.
Inž. K. Ieleja — Latviešu veikumi techniskās zinātnēs trimdas 20 gados.
Prof. Dr. rer. nat. V. Osvalds — Attālumu mērīšana izplatījumā.
A. Padegs, Ph. D. — Elektroniskie skaitļotāji un cilvēks.
Inž. N. Plato — Nujorkas pilsētas ūdens apgāde.
Inž. E. Rasmanis—Elektronisko pusvadītāju technoloģija.
Prof. Dr. ing. N. Rozenauers — Komplekso vektoru lietošana mechanismu sintezē.
Prof. Dr. agr. P. Starcs — Agronomija un bada draudi.
Prof. Dr. chem. M. Straumanis — Ūdeņradis metallos.
Inž. G. Sviķis — Automatiskā inerces sistēma — atslēga mēness lidojuma reālizēšanai.
Kongresa techniskio sasniegumu skates apraksts.

Krājuma cena $4.00. Pasūtinājumus adresēt: F. BERZIŅS, 1790 Weeks Ave., Bronx, N. Y. 10457, U.S.A.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

7. maijā — pl. 6.30 p. p. Kurzemes krišanas atceres svētbrīdis pie Krišuo kaŗavīru piemineklja Saulesinē; māc. A. Cops.
7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu kora koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.
13. maijā — pl. 8.30 vak. Latviešu namā Maija balle ar karalienes vēlēšanām.
13. maijā — pl. 8 vakarā Latviešu namā TLB inženieŗu un techniķu kopas sanāksme ar inž. A. Pērkona referātu par atomzinātnes izmantošanu kriminoloģijā.
14. maijā — pl. 8 vak. „NAKTS ATĒNAS" Igaunu namā, 958 Broadview Ave.
26. maijā, pl. 8, Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars: „Dumpīgā pasaule un Dievs" Māc. R. Ekšteins.
28. maijā — plkst. 7 Sv. Andreja baznīcas telpās Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 10. izlaiduma akts.
1. jūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu namā TLB sestdienas skolas 1. laiduma akts.
4. jūnijā — pl. 8 vakarā Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskā baleta skolas audzēkņu vakars Bloor Collegiate Auditorium — 1141 Bloor St. W. pie Dufferin.

NIAGARĀ

14. maijā tradicionālā Niagaras ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanu 2101 North Str., Basket bola sacīkstes 580 Portage Rd. N.
16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

OTAVA

21. maijā — plkst. 7 vakarā DV Otavas nodaļas atklāšanas sarīkojums Ukraiņu baznīcas zālē 1000 Byron Ave.

PŪCES SPIEGELIS

PRASA PAŠA PADZĪŠANU...

Laikā no 11.—10. aprilim Austrālijas galvaspilsētā Kanberā notika starptautiskā parlamentāriešu konference, kuŗā Pad. savienības delegāciju vadīja okupētās Lietuvas marionešu valdības galva 1940. gada jūnijā un pašreizējais PSRS augstākās padomes viceprieksšsēdis J. Paļeckis. Šai sakarā „Austrālijas Latvietis" 29. aprīļa numurā informē:

...Lietuvas kapracis J. Paļeckis sava Austrālijas apciemojuma laikā klupa uz vienu neveiksmi pēc otras, bet vainagojums šajā sesijā bija lietuviešu pastrādātais āzēšanas meistardarbs

Sidnejas lidlaukā, kad Paļeckis 19. aprīlī aizlidoja no piektā konstinenta.

Īsi pirms lidmašīnas atstāšanas Sidnejā pie sarkanā viesa piegāja 16 g. v. lietuviešu ģimnaziste Juraite Reisgis, pieklājīgi pakniksēja un lūdza atmiņai J. Paļecka parakstu. Viņš to arī neliedza, bet tūlīt atklājās lietuviešu izspēlētais joks: J. Paļeckis bija parakstījis peticiju Apvienotajām nācijām ar lūgumu izvākt no Lietuvas padomju kaŗaspēku! Kad sarkanais ciemiņš āzēšanu atklāja, tas sāka bargi lamāties, saucot uz lietuviešiem: „Fašisti!" un tamlīdzīgus vārdus. Žurnālistiem viņš apgalvoja, ka demonstrācijas pret viņu Austrālijā rīkojuši „lietuviešu kaŗa noziedznieki".— Kā noziedzniekiem piemēram, Juraiti Reisgi un citus jauniešus, kas piedzimuši pēc kaŗa beigām, saprotams, paliek Paļecka noslēpums...

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTARS
Tel. ĢR 5-5946
Suite 515
17 Queen Street E.
Toronto 1, Ontario

Esta 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS
BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
DABŪJAMI
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26. Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND
GROCERY"
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

†

Mūsu mīļais dēls un brālis ASV armijas kapteinis

Juris Šteinbergs

dzimis 1941. g. 5. novembrī Rīgā,
kritis Vietnamā, 1966. g. 11. aprīlī,
apbedīts Arlingtonas varoņu kapsētā 1966. g. 26. aprīlī

„Jo Dievs Kunga ir saule un priekšturamās bruņas."
Dāvida dz. 84, 12.

VECĀKI un BRĀLIS

†

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Herberts Eižens Baude - Saukums

dzimis 1900. gada 31. oktobrī, miris 1966. gada 30. aprīlī Hamiltonā.

Apglabāts 3. maijā Jorkas kapos Toronto, latviešu nodalījumā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

SIEVA un PIEDERĪGIE

Zvaigžņu pulkiem pievienojies latviešu vecais strēlnieks

Karlis Ezergailis

dzimis 1891. g. 14. jūnijā,
miris 1966. g. 1. maijā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

LATVIEŠU KAŖA VETERĀNU
STRĒLNIEKU BIEDRĪBA KANADĀ

Kas būs kaŗa pulciņā,
Gaidīs mājās pārnākam,
Kas būs smilšu kalniņā —
To vairs mūžam neredzēt . . .

†

Karlis Ezergailis

dzimis 1891. gada 14. jūnijā,
miris 1966. gada 1. maijā Toronto.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

TRADICIO
MAIJA BA
piektdien, 13 maijā, pl. 8.
Latviešu namā Toronto.
Spēlēs E. ZAKULA DĒJU O
Ieejas maksa: kungiem $3.00, dāmam $2.00.
Atlikums 2 x 2 jaun
Visus laipni ielūdz šo sa

JAUKAI ATPŪTAI SKAISTAJOS
LATVIEŠU VASARNĪCA GL
(telpas 80 viesiem) 12. V
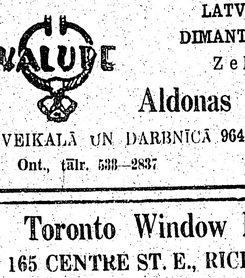
PAVASARA S
vasarnīca atvē
Ja esat brīvdz
ūdeņus, skaist
dītās dienas.
Piedāvājam
augušiem (pil
bērniem līdz 8
Lūdz rakstīt: Mirdza un Imants Frieb

792 BA
(pie
I.E.

Tikko pēc slapjdraņķa iestājies briedonī
Vārda dienas svin Didzis un Ziedonis.
Saulīti sajūtam ciešāk kad sildām,
Vārddienas klāt arī Maijām un Mildām.
Maijs ir kā balva, pēc ziemas kas solīta.
Suminām Herberts tiks, Dzidra un Lolīt
Mēnesī, prāts kad tik ņetajam sērīgs,
Vārddienās svin arī Edvards un Ēriks.
Ināra un Arvīds

T.L.J. STABURAGS rīko jautru vak
DANCI
JAUNS un TRAKS
7. maijā plkst. 7,30
LATVIEŠU NAMĀ, 491 College Str., Toron

AUSTRA ŠMIT
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto.

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKST
Zeltkales
Aldonas KIVLENI
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W.,
Ont., tālr. 538—2837

Toronto Window MFC Co.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HIL
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENA
Nesaistošai informācijai zvaniet
Edvardam vai Aldonai SPROG
darbā 889-1471, mājās BA 5-531

AG ROTAS
A. GUGĀ
ZELTKAL
Darbnīcā — tel. 4
25 Moccasin T
Don Mills, O

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1A Browning Ave., HO 3—5198, Toronto.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRIDS JURŠEVS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALO
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL.
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdo
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU
LIETIŠĶAS MĀKSLAS ZSTRĀDĀJUMU
Turpat dabūjami BILZU LOGATI.

TRADICIONĀLĀ

MAIJA BALLE

AR MAIJA KARALIENES VĒLĒŠANĀM

piektdien, 13 maijā, pl. 8.30, beigas pl. 1 no rīta
Latviešu namā Toronto, 491 College Street.

Spēlēs E. ZAKULA DEJU ORĶESTRIS NO GALTAS.

Ieejas maksa: kungiem $3.00, dāmām $2.00. Studentiem un jauniešiem puscenas.

Atlikums 2 x 2 jaunatnes kursu nometnei.

Visus laipni lūdz šo sarīkojumu apmeklēt DV TORONTO SAIME.

JAUKAI ATPŪTAI SKAISTAJOS MUSKOKA EZEROS LIELAKĀ LATVIEŠU VASARNĪCA

(telpas 80 viesiem)

GLEN ECHO LODGE

12. VASARAS SEZONU UZSĀKS AR LIDOŠANU 18. JŪNIJĀ

PAVASARA ATKALREDZĒŠANĀS PRIEKIEM UN ATPŪTAI vasarnīca atvērta arī 21., 22. un 23. maijā garajā nedēļas nogalē.

Lūdzam pieteikties līdz 19. maijam.

Ja esat brīvdabas cienītāji, jūs iemīlēsit MUSKOKAS dzidros ūdeņus, skaisto dabu, draudzīgās nodarbībās un atpūtā pavadītās dienas.

Piedāvājam 1—4 personu istabas un kabīnes. Cenas pieaugušiem (pilnā pansijā) no $39.00 — $54.00 nedēļā. Puscena bērniem līdz 8 g. v., no 8 — 12 g. v.: ¾ cena.

Lūdz rakstīt: Mirdza un Imants Fricbergi, Box 910, Gravenhurst. Ont.
Zvaniet Gravenhurst 705 — 687 - 3001

NAUDU uz U.S.S.R.

JŪS ESAT DROŠĀKI TIKAI AR LICENZĒTU FIRMU.
TIKAI Gramercy dod jums visus šos pakalpojumus un garantijas:
PILNA GARANTIJA: visi darījumi pilnīgi garantēti un apdrošināti.
LICENZĒTS pie bankas un apdrošināšanas departamenta.
NODROŠINĀTS: ar $20000.
TIEŠI aģenti: ārlietu tirdzniecības banka Maskavā.
ĀTRĀKĀ PIEGĀDE: apmēram 14 dienas.
PILNA IZMAKSA: nekādi atvilkumi.
GRAMERCY vienmēr dod oficiālas USSR kvītes ar saņēmēja parakstu.
Tarifs. 9 rubli—$10.00
līdz $30.00—$2.75
pāri par $30.00—10 proc.
GRAMERCY Shipping Inc.
744 Broad St., Newark, N.J.

Rakstiet angļu vai latviešu valodā. Pieprasiet pilnīgu pārtikas preču, audumu un dāvanu katalogu

GRAMERCY

118 E. 28 St., New York, 10016. DIB. 1545

Meklē sievieti

pie viegliem mājas darbiem un bērna uzraudzīšanas (vēlamais vecums 50 g.) Lūdz zvanīt 889-2926, Toronto

---

PARŪPĒTAM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10% Saņemšana 14-21 dienu laikā Sūtījumi apdrošināti.

AS SAIMNIEKU NODAĻA.
491 College St. Toronto 4, Ont

NOTĀRS

[illegible]

ir lieta starpība

apdrošināšanā

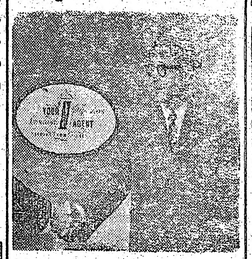

VALD. BEBRIS

Rūpējas par jūsu drošību jau 15 gadu
PL 9-0266.

SKAISTĀKĀ DĀVANA JAUNATNEI

SKOLAS GADAM BEIDZOTIES

ir skaistās latviešu grāmatas, lielie LATVJU GRĀMATAS latviešu un cittautu klasiķu izdevumi un daudz citu grāmatu.

SKOLĀM UN BIBLIOTĒKĀM

mums ir speciāls cenrādis, kuru izsūtām tikai uz pieprasījumu šim gadījumam.

Nenokavējiet lielo izdevību, kāda neradīsies nekur citur, grāmatu iegūšanai un papildināšanai.

Vērtīga lieta, ko varat iegādāties un kas kalpo visam mūžam

IR LATVIEŠU RAKSTĀMMAŠĪNAS

ar kurām var netraucēti rakstīt visās latīņu alfabēta valodās.

Šveices HERMES — Rocket
Smith - Corona GALAXIE, CORONET

Uz vēlēšanos nosūtām tuvāku informāciju.

Par šīm labākas mašīnas nav.

LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iova, U.S.A.

V. EGLĪTIS — T.V RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī

1511 Bathurst & Ave. Toronto, tel. LE 7-1191

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152

1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš 316 Harbord St. LE 4-8447

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

Tālrunis 364—9270

885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

R. G. BALODIS D.C.

ĀRSTS CHIROPRAKTIKĀ

Ārstēju muguras, kāju un galvas sāpes.

928A, Kingston Rd. Toronto 13, Ont. Tālr. 699—3584.

LAIMONS AUTO SERVICE

603 Gerrard St. E. (pie Broadview Ave.) Tālr. 466-0510, Toronto.

Dažādu veidu auto remonti, smērēšana un ellas mainīšana.

Ratu balansēšana. Garantēts darbs. LAIMONIS MAROVSKIS

CALLAS

puķu veikals 727 Danforth Ave. tālr. 466-9911

PUĶES KATRAM GADĪJUMAM. PIEGĀDĀ MĀJAS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101

52 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA. Tālr mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491

567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)

Ziedi katrai vajadzībai. A. Nuliša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.

Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

DCS

Drapery Contract Services

IMANTS E. KROZE
334 LAUDER AVE, Toronto 10
Tel. 789-2211 789-4455. Mājās BA 5-9292

Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, gridsegas, drapērijas u.c.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK

BARRISTERS and SOLICITORS

tel. 368—4451

365 Bay Street
Toronto

8

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont
Tel. 363—6496

---

792 BATHURST ST (pie Bloor St.) LE 3-3884

Tikko pēc slapjdraņķa iestājies briedonis,
Vārda dienas svin Didzis un Ziedonis.
Saulīti sajūtam ciešāk kad sildām,
Vārddienas klāt arī Maijām un Mildām;
Maijs ir kā balva, pēc ziemas kas solīta.
Sumināts Herberts tiks, Dzidra un Lolīte,
Mēnesī, prāts kad tik retajam sērīgs,
Vārddienas svin arī Edvards un Ērlks.

Ināra un Arvīds Tirums

T.L.J. STABURAGS rīko jautru vakaru un DANCI

JAUNS un TRAKSĪ

7. maijā plkst. 7,30

LATVIEŠU NAMĀ, 491 College Str., Toronto,

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KALUPE

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales

Aldonas KIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4 Ont., tālr. 532—2837

Īautiešiem atlaide

Toronto Window MFC Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.

AC ROTAS

A. GUGĀNS

ZELTKALIS

Darbnīcā — tel. 444—4033
25 Moccasin Trail,
Don Mills, Ont.

ELZA PĒRKONE

Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.

DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1A Browning Ave., HO 3—5198, Toronto.

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRIDS JURŠEVSKIS

KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-3183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.

Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS ZSTRĀDĀJUMUS.

Turpat dabūjami BILZU LOGĀTI.

NIAGARĀ

SESTDIEN, 14. MAIJĀ, pl. 8. vak., 2101 North Str.

tradicionālā

ZIEDU BALLE

Priekšnesumos: Hamiltonas Jauniešu pulciņa „ROTA" meiteņu kvintets. Soliste Dace Kārkliņa.

Ziedu karalienes vēlēšana.

SPĒLĒS JOHN KOLBUC orķestris no Sv. Katrīnām.

Bufete. Ieeja kungiem $2.50, dāmām $2.00

Apmeklēt lūdz DV Niagaras Falls nod.

---

†

Herberts Baude

dzim. 1900. g. 1. maijā Latvijā,
miris 1966. g. 30. aprīlī Hamiltonā.

Sv. ANDREJA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDS TORONTO

Venus

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.

A. PUTNIŅS

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

„KOKLĪTES SKANĒJA"

Nujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis. 21 dziesma. Solisti: T. Jaunzeme un A. Lidacis. ..... Mono $4.50; Stereo $5.50

P. Geistauts — DZIEDU TĒV . . .

15 garīgas dziesmas. Mono $4.50

Ontario provincē dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

Dabūjamas DV GRĀMATNĪCĀ.

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Pieprasiet

T. Budiņas Lazdiņas — TEACH YOURSELF LATVIAN $2.10

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

VAJADZĪGS

maizes un kūku pārdevējs zināmām vietām.

ESTO BAKERY

136 Sears St., Toronto, tel. 465—2607

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

RO 6-3354 (mēt.)

Patīkama izskata DĀMA precību nolūkā

vēlas iepazīties ar kungiem 60 — 70 g. v.

Off. šī laikraksta birojā Nr. 50

IZĪRĒJAMS

vieninīekam vienas istabas

DZĪVOKLIS

ar atsevišķu ieeju.

Zvanīt 255—6163, Toronto

J. Rozen

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS

467 Sherbourne St., Toronto

Tel. WA 4-1408.

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO1-1114 mājās 425-4162

Danforth — Broadview: Atsevišķs dubultķieģeļu, divu dzīvokļu, 10 istabu nams (duplex), 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, ūdens - eļļas apkure, iebraucamais ceļš un dubultgarāža. Iemaksa $8.000.-

Bloor — Sherbourne: Labā stāvoklī 9 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, vannas istaba un papildus tualete pagrabā, 2 garāžas. Prasītā cena $29.000.-

Danforth — Coxwell: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernās virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $5.000.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSAM KA ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGACIJAS BEZ ATLIDZIBAS

SPORTS

JAUNA A. KĀRKLIŅA UZVARA

Mūsu svaru cēlājs Alfrēds Kārkliņš Ontario YMCAs meistarsacīkstēs 30. apr. Hamiltonā, atkārtojot olimpiskajā trīs papēmienu celšanā 860 mārc. rezultātu, izcīnīja uzvaru pussmagā svara kategorijā. Piezīmējams, ka viņa rezultāts varēja būt labāks, bet jau sacensības sākumā Kārkliņš savainoja roku. Tā arī šoreiz viņš nevarēja istenot savu ieceri reālizēt 900 mārc. velkumu.

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU SPORTA SVĒTKI TORONTO

Toreiz, kad mūsu vectēvi un tēvi izcīnīja brīvību Latvijai un mēs lepni un sajūsmā sekojām savam sarkanbaltsarkanajam karogam, latviešu, lietuviešu un igauņu starpā izveidojās draudzība, kas turpinās tagad arī svešumā gan **sportā, gan citās dzīves nozarēs.** Īsi pēc otra pasaules kara visur, kur dzīvoja baltiešu jaunatne, tā draudzīgi sasniedzās rokās, un tie, kam mīļi bija sports, organizēja baltiešu sacensības, kaut dažreiz basketbola zāli aizstāja kāda garāža.

Pirms 10 gadiem nodibinājās Ziemeļamerikas baltiešu sporta federācija, kurā apvienojušies baltiešu sportisti un sporta darbinieki no ASV un Kanadas. Federācijas rīkotās sacensības dažādās sporta nozarēs tagad kļuvušas par gadskārtēju tradīciju. Karš gan iznīcināja Baltijas valstu brīvību, bet nespēja izdzēst latviešu, lietuviešu un igauņu sirdīs brīvības alkas. Tā esam laimīgi, ka latviešu, lietuviešu un igauņu sportisti svešumā var tikties sporta sacensībās zem savu nacionālo karogu krāsām, sekojot tradīcijām, kas radušās jau pirms kara. Mūsu vēlēšanās ir, lai baltiešu sacensību gars un nozīme nekad nebeidzas, lai mūsu jaunatne arvien atceras, ka aiz okeāna ir zeme un jaunieši, kas runā mūsu valodu, bet kuriem ņemta iespēja reprezentēt savu tautu pasaules sportā.

Tādēļ neaizmirsīsim — mūsu pienākums ir sekmēt arī baltiešu **sporta svētku izdošanos, kas Toronto notiks sestdien, 7. maijā, Bathurst Heights Secondary Schooi vingrotavā, bet svētdien, 8. maijā, St. Michaels Collegiate Institute telpās (1515 Bathurst St.). Sacensību sākums abās dienās plkst 10 no rīta.** Šajos sporta svētkos par Ziemeļamerikas baltiešu meistargodu sacentīsies baltiešu basketbolisti un volejbolisti. Sacensību programma publicēta iepriekšējā LA numurā. Z. Z

SPORTISTU TALKA STOFVILLĒ

Latviešu vieglatlētikas kluba sporta laukumā Stofvillē 1. maijā valdīja liela rosība: buldozers savu darbu jau bija beidzis, kādēļ laukuma „saimniekam" ierādās talcinieki — Zvaigznītes tēvs ar dēlu, Teteris, Smilga, Pavasars, Vaļenieks un Poļroks. „Boss" sadalīja darbus pēc „profesijām" — lāčēji un skrējēji līdzināja zemi un klāja velēnas, bet metēji pārvietoja lodes grūšanas smago apli jaunajā vietā. Arī gērbtuve, kuŗa celta tuvu pie laukuma, tagad gandrīz gatava. No paredzētajiem darbiem vēl atlikusi tikai augstlēkšanas un kārtslēkšanas bedre, kuŗa būs pildīta ar gumijas gabaliem un segta ar stipru pārvalku. Diska un veseŗa kombinētajam aplim būs apkārt 9 pēdu augsts stieplu žogs, kas domāts sportistu, tiesnešu un skatītāju nodrošinājumam.

Darbu starplaikā namamāte talciniekus cienāja ar garšīgām maizītēm, karstiem un aukstiem dzērieniem.

BAZNĪCAS UN VALDĪBAS KONFLIKTS POLIJĀ PAASINĀS

(Turpinums no 1. lpp.)

Interesants ir fakts, ka 3. maijam ir arī vēl cita nozīme Polijas vēsturē: 1791. gadā Polijā šai dienā pasludināja demokratisko konstitūciju. Tā gan nevarēja ilgi pastāvēt, jo negausīgie lielie kaimiņi Poliju drīz sadalīja savā starpā, bet šo dienu poļi vienmēr svinējuši kā savas zemes neatkarības dienu, kamēr nodibinājās komūnistu režīms, kas to aizliedza. Šķiet, ka Polijas katoliskā baznīca, izvēloties tieši 3. maiju par savu reliģisko svinību dienu, gribējusi pasvītrot poļu tautas un kristīgās ticības nesaraujamās saites visā Polijas vēsturē.

Kā pretsvaru baznīcas rikotajiem svētkiem, lai daļēji atvilktu laudis no tiem, Gomulkas valdība rikoja tīri laicīga rakstura „svinības"— militāru parādi vairākās pilsētās kā atceri poļu komūnistu armijas pāriešanai pār Oderu pirms 21 gada. Šo faktu gan retais vēlas Polijā atcerēties.

Sakarā ar visu minēto jau notikušas sīkākas sadursmes starp baznīcu un komūnistisko valdību Polijā. Piemēram, komūnistu valdība aizliedza baznīcai rīkot lielu reliģisku gājienu Poznaņā 17. aprīlī, norādot, ka visiem gājieniem nepieciešama valdības atļauja. Pēdējā laikā valdības kontrolētajā presē arī lasāmi neparasti asi uzbrukumi kardinālim Višinskim. Liekas, ka 3. maija svinību organizēšana izvērtās par divkauju starp diviem stipriem vīriem — kardināli Višinski un valdības galvu Gomulku. Kardināla pazinēji saka, ka Višinskim esot ļoti augsts priekšstats par savu vēsturisko misiju. Viņš uzskatot sevi par Polijas baznīcas augstāko vadītāju pēc nācēju, kas saturējuši kopā valsti laikmetos, kad Polijas karaļa troņis bija vakants, bet jauns valdnieks vēl nebija izraudzīts. Kardinālis Višinskis uzskata sevi par Polijas garīgo vadoni un kristīgo rietumu tradīciju sargu. Viņa uztverē pašreizējais komūnistu režīms Polijā ir tikai īss epizods valsts ilgajā un vētrainajā vēsturē.

Kardinālis Višinskis un Gomulka simbolizē divus gluži pretējus uzskatus par Polijas valsts un tautas misiju un lomu Eiropā. Kardināla pārliecība ir, ka Polija jau 1000 gadu piederējusi kristīgajai rietumu pasaulei, pieder tai arī tagad un vienmēr piederēs turpmāk. Gomulka ir pārliecināts, ka Polijai mūžīgi jāpaliek par Pad. savienības satelītu. Ir grūti paredzēt, kas notiks turpmāk Polijā. Baznīcas un valdības konflikts var novest līdz kādam pagaidu kompromisam, bet plaisa starp abiem pretējiem principiem noteikti paliks, jo tie nav savienojami.

Austra Augenberga

PARĪZES NOZĪME MAZINĀS

Francijai izstājoties no NATO, Parīze zaudēs daudz no sava pēckara starptautiskās nozīmes. Francijas galvaspilsētu atstās ne tikai NATO militārā vadība, pārceļoties, iespējams, uz Briseli, bet arī organizācijas politiskais centrs, pārceļoties uz Londonu.

Vēl vienmēr nav skaidrs, kā Francijas prezidents nolēmis turpināt savu lomu Rietumeiropas aizsardzībā. Ģenerāļa de Golla vēlēšanās ir likvidēt sabiedroto bāzes Francijā, atvilkt franču spēkus no NATO amerikāņu virspavēlniecības, bet paturēt balss tiesības organizācijas padomē.

Ir cits jautājums, vai de Gollam tas izdosies. Daļa mazāko valstu — piemēram, Norvēģija un Dānija — domā, ka spiedienu pret Franciju nedrīkst pārspīlēt, ka tas var tikai novest pie jaunām domstarpībām un jaunas šķelšanās. Anglija un ASV turpretim domā, ka de Golls no NATO izstājies labprātīgi, kādēļ pret Franciju pārliecīga piesardzība nav nepieciešama. Francija pati izvēlējusies savu vietu un nozīmi Rietumeiropas valstu saimē, kādēļ tai ar jauno stāvokli jāaprod un jāsamierinās.

Ņujorkas augstākā celtne Empire State Building 30. aprīlī nosvinēja 35 gadu pastāvēšanu. Šai laikā tai bijuši dažādi „piedzīvojumi": pašnāvnieki lēkuši no skatu torņa, logu mazgātāji negadījumā nokrituši, bumbvedējs miglainā laikā ieskrējis celtnes 72. stāvā. Katra tūrista vēlēšanās ir apskatīt Ņujorku no šīs celtnes novērošanas torņa. Celtnei ir 102 stāvi, un pagaidām tā ir augstākā pasaulē, kaut pašreiz jau plāno tirdzniecības centru Manhatenas lejas galā ar 110 stāvu augstu celtni.

Komūnistu galotņu konference vasaras vidū

Jūlija sākumā, domājams Bukarestā, notiks Eiropas komūnistu partiju vadītāju konference, kuŗā pārrunās palīdzības koordinēšanu Ziemeļvietnamai un nākotnes nostāju ideoloģiskajā cīņā pret sarkano Ķīnu. Konferences sākuma datums vēl nav zināms, bet jūlija pirmā nedēļa liekas ļoti iespējama, jo Pad. savienības ministru prezidents Kosigins atsaucis 4. jūlijā paredzēto vizīti Stokholmā, paskaidrojot, ka viņam paredzēta ļoti svarīga starptautiska konference.

Komūnistu partiju galvu sanāksmē piedalīsies visas Varšavas pakta valstis. Sagaida pārstāvjus arī no tādām brīvām valstīm, kā Itālijas un Francijas, arī no komūnistiskās Dienvidslavijas. Aicinātā arī Albānija, bet tās reprezentantus gan negaida. Sarkanā Ķīna piedalīties nav aicināta.

Ļoti zīmīgi, ka viens no konferences darba kārtas galvenajiem punktiem būs jautājums par palīdzības koordinēšanu Ziemeļvietnamai. Tas radījis pamatu spekulācijām, ka Pad. savienība Vietnamas karā gatavojas piedalīties plašāk un aktīvāk nekā līdz šim, vismaz palīdzības sniegšanā noteikti pārspēt sarkano Ķīnu. Reizē Maskava grib būt tā, kas noteic Hanojas politiku.

Pad. savienība pēdējā laikā pielikusi lielas pūles, lai atrautu Ziemeļvietnamu no Ķīnas iespaida sfairas. Ja tas izdosies, Pekingai paliks tikai divi sabiedrotie — Albānija Eiropā un Ziemeļkoreja Āzijā. Vienu pēc otra Pekinga zaudējusi tādus draugus, kā Gānu, Indonēziju, Kongo un Kubu.

Kamēr komūnistu galotņu konferencē delegātus iepazīstinās ar jaunajiem plāniem amerikāņu izspiešanai no Eiropas, Vietnamas kara jautājums būs galvenais. Rīvēšanās Maskavas un Pekingas starpā manāma jau tagad. Krievi kopš ilgāka laika uztraucas, ka Ķīna kavē un traucē palīdzības sūtījumus Ziemeļvietnamai. Šīs nedēļas vidū Pekinga nosauca Pad. savienības aizsardzības ministru maršalu Malinovski par meli, jo nekāda palīdzības sūtījumu kavēšana un traucēšana nenotiekot. Patiesībā t. s. padomju palīdzība neesot nekas vairāk kā tikai izlikšanās un dūmu aizsegs, aiz kuŗa slēpdamās, Pad. savienība sadarbojoties ar ASV pasaules valdīšanas virzienā.

☆

ASV senātors Edvards Kenedijs domā, ka pienācis pēdējais laiks revidēt ASV politiku pret sarkano Ķīnu. Senātors aicinājis prezidentu Džonsonu iecelt īpašu komisiju, kas šo problēmu pētītu tuvāk un nāktu ar ieteikumiem jaunai pieejai. Senātoru Kenedija sevišķi interesē jautājumi, kā uzņemt neoficiālu kontaktu ar Ķīnas valdību, kā uzsākt kultūrālu, zinātnisku u. c. vērtību apmaiņu; vai iespējama Ķīnas uzņemšana Apvienotajās nācijās (gan tikai tad, ja tas nenozīmētu nacionālo ķīniešu padzīšanu); vai nebūtu laiks revidēt un, varbūt, mīkstināt ASV stingros tirdzniecības ierobežojumus ar sarkano Ķīnu; beidzot arī — kā iesaistīt Ķīnu starptautiskajās atbruņošanās sarunās. Senātora Kenedija odiseja starptautiskajā politikā gan tīlīt piedzīvoja sadursmi ar viceprezidentu Hamfriju, kas uzsvēra, ka, piemēram, doma par sarkanās Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās nācijās varētu pacelties tikai pēc tam, kad Pekinga būs pārtraukusi savu agresīvo politiku.

Staļina laikā Pad. savienībā dziedāja par jaunas pasaules celšanu, bet Brežņevs pēc komūnistu partijas 23. kongresa Maskavā uzņēma vēl augstākus toņus.

Brežņevs: „Mēs jaunu paradīzi celsim!"
Apspiestie: „Jā, paši zin."

Ed. Keiša karikatūra LA

GATAVOJAS...

(Pārnesums no 5. lpp.)

tu vai naudas ziedojumus lūdz sūtīt līdz 11. jūnijam vanadžu daļas vadītājai M. Ķeņģei (Nieuport House, Almeley, Herefordshire).

Ārējās informācijas daļas vadītājs A. Liepiņš informēja par marta sākumā Halifaksā notikušā DVF informācijas darbinieku darba sanāksmes atzinumiem. Traģisko jūnija dienu piemērotai atzīmēšanai un publicitātei daļas vadītājs dos norādījumus nodaļu vadībām un sagaida, ka tieši informācijas darbinieki parādīs vajadzīgo aktīvitāti. Krājumā ir labu informācijas materiālu klāsts, tādēļ par to trūkumu Anglijā neviens nevarētu sūdzēties. Valde izteica pateicību ārējās informācijas daļas referentam Jānim Rolavam par atkārtoti sekmīgo polemiku vairākos britu preses izdevumos. Publicitātē panākumus guvis arī Bradfordas un Stoke-on-Trentas nodaļu informācijas darbinieki J. Gravenieks un B. Locs. Ievērību pelna arī Česterfildas nodaļa ar Latvijas dienas izkārtošanu pilsētas kultūras nedēļas ietvaros 30. aprīlī, kur referātu lasījusi arī DVF preses referente Margarita Ausala.

DV Mēnešrakstu Anglijā pašreiz izplata 605 eksemplāros. Abonementa lietas kārto DVF grāmatnīca Londonā, redakcijas pārstāvis Anglijā ir A. Veichelis (98 Byron Street, Daybrook, Nottingham). Visčaklākā mēnešraksta abonētāja ir Lidsas nodaļa, kas viena pati uz nodaļas rēķina abonē 140 eks. IE ID

Jūs esat vienmēr gaidīti pie
Robertson
CHEV — OLDS
1515 DANFORTH
Mūsu klientu un draugu ricībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Hans Plaude
HO 6 – 1131

Robertson
Chevrolet
Oldsmobile
25 gadus vienā vietā
1515
Danforth
HO 6—1131

Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā finansēšanā.

AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

1966. GADA MODEĻI PĀRDOŠANĀ

Noteikti iegriežaties pie HANSA PLAUDES

Chevrolet un Oldsmobile modeļi.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Pusgadā laikā jau otrs gadījums atbalsojas Toronto laikrakstu slejās, kad kurlmēma bērna vecāki nezina, kur griezties pēc palīdzības, jo Ontario provincē nav vietas kur novietot kurlus, emocionāli slimus bērnus. Pērn ruden šādu puisīti neuzņēma ne defektīvo bērnu slimnīcā, ne skolā, ne citā ārstniecības iestādē. Tagad līdzīgs liktenis piemeklējis 10 g. vecu kurlmēmu meiteni, kuŗai nepieciešama psichiatra palīdzība. Bellevilles kurlmēmo skola emocionāli slimus bērnus atraida, bet privāto iestāžu pakalpojumus vecāki nespēj atļauties.

☆ Kanadas simtgades izstāde EXPO 67 nebūšot vienīgi zinātnei un kultūrai veltīta, ziņo „Telegram". Kaut izstādes vadība nelabprāt par to runā, tomēr nav spējusi noklusēt, ka izstādē uzstāsies arī „strip-tease" dejotājas. Naktsklubs La Ronde izpriecu parkā, kur tās sniegs savus priekšnesumus, sauksies piemērotā vārdā — Velna hotelis.

☆ Pirmo reizi Kanadā kurpju fabrikanti un ārsti satikušies, lai viens no otra mācītos par kāju kaitēm un kurpju lomu deformāciju veicināšanā vai ārstēšanā. Vienas dienas seminārs abām pusēm — ortopediem un kurpju tirgoņiem notika šonedēļ bērnu slimnīcā Toronto.

☆ Strīds valdības televīzijas raidītājā CBC nule ievirzījies negaidīti nepatīkamā gultnē. Laikraksta „The Telegram" reportieri sadzinuši pēdas kādai, pēc visām liecībām spriežot, garā ne visai stabilai 17 gadu vecai meitenei, kuŗa, kādu mistisku „tabulešu" ietekmē, ļāvusi sevi izmantot kopā ar diviem jauniešiem televīzijas uzņēmumiem gultā, kā arī intervijai, no kuŗas jaunietes pati nekā daudz neatceras. Gadījumu izmeklē RCMP. Attiecīgo uzņēmumu „režiju" vadījusi Berila Foksa, ar nodomu to izmantot CBC dienas ziņām ar titulu „Jaunība"...

☆ Kanadas nacionālās izstādes vadība nav varējusi vienoties ar izstādes „naglu" filmaktrisi Debiju Reinoldi pēdējās pārāk augsto prasību dēļ. Tagad sarunas ievadītas ar citu „atrakciju" — filmaktieri Dīnu Martinu, kādreizējo Džerija Lūisa partneri joku filmās.

☆ Ierobežoto būvaizņēmumu dēļ simtiem būvstrādnieku Toronto jau ir bez darba, un uzņēmēji paredz, ka nākošajās nedēļās to skaits jau sniegsies tūkstošos.

☆ Provinces liberāļu līderis Andijs Tomsons Ontario valdībai pieprasījis iedzīvināt likumprojektu, ka 1968. gada auto modeļi tiktu apgādāti ar izdedžu gāzes modificētājiem. Viņš iestājās arī par gaisa un ūdens sagandēšanas stingrāku apkarošanu, piemērojot lielākus soda mērus vainīgajiem, norādot, ka Kalifornijā par gaisa sagandēšanu liek cietumā.

☆ Molsona alus darītava plāno Toronto ostmalas izbūvi no Jarvis līdz York ielai, ceļot apartamentu un komerciālas ēkas, viesnīcu, tirdzniecības centru, jaunas kuģīšu piestātnes, parku un ostas pārvaldes ēku.

NO VIETNAMAS UZ KAMBODŽU

Pēdējo divu gadu laikā slepenās operācijās virs Laosas dzīvību zaudējuši 11 amerikāņu lidotāju. Tai pašā laika periodā apmēram 20 lidotāju pazuduši bez vēsts; domājams, ka tie atrodas komūnistu gūstā.

Šad un tad kara darbība uzliesmo arī Vietnamas kaimiņos Kambodžā, kuŗas pierobežā operē vietkongu partizāni. ASV militārā vadība Saigonā tagad oficiāli atzīst, ka vairākos gadījumos amerikāņu artilerijas granātas kritušas Kambodžas territorijā. Tas noticis aizstāvoties, kad vietkongu partizāni no Kambodžas apšaudījuši amerikāņus.

Reizē ar ziņu par Kambodžas incidentiem ASV aizsardzības ministrs Maknamara izteicās, ka jau tuvākajā nākotnē būs nepieciešama amerikāņu cīnītāju skaita palielināšana Dienvidaustrumāzijā. Acumirklī Vietnamā stacionēti ap 250.000 amerikāņu. Ļoti iespējams, ka līdz gada beigām šo skaitu palielina uz 400.000.